

E-PRIRUČNIK

Erasmus KA2+

Distance learning for vulnerable adults

(Učenje na daljinu za ranjive
odrasle osobe)

KA2- Distance learning for vulnerable adults

Tablica sadržaja

Uvod	2
1. Učenje na daljinu za odrasle s posebnim potrebama.....	4
Općenito – učenje na daljinu za odrasle s posebnim potrebama	4
Karakteristike i prepreke ciljne skupine	4
Motiviranje ciljne skupine za sudjelovanje u aktivnostima učenja na daljinu.....	4
Metode učenja na daljinu za ciljne skupine	5
2. Učenje na daljinu za nezaposlene.....	14
Općenito – učenje na daljinu za nezaposlene	14
Karakteristike i prepreke ciljne skupine	14
Motiviranje ciljne skupine za sudjelovanje u aktivnostima učenja na daljinu.....	15
Metode učenja na daljinu za ciljne skupine	16
3. Učenje na daljinu za starije osobe	27
Općenito – učenje na daljinu za starije osobe.....	27
Obilježja i ograničenja ciljne skupine.....	27
Motiviranje ciljne skupine da se uključi u aktivnosti učenja na daljinu.....	27
Metode učenja na daljinu za starije osobe.....	28
4. Učenje na daljinu za useljenike	34
Općenito – učenje na daljinu za useljenike	34
Obilježja i ograničenja ciljne skupine.....	34
Motiviranje ciljne skupine da se uključi u aktivnosti učenja na daljinu.....	34
Metode učenja na daljinu za imigrante.....	35
5. Učenje na daljinu za <i>dropoute</i>.....	43
Općenito - učenje na daljinu za <i>dropoute</i>	43
Obilježja i ograničenja ciljne skupine.....	43
Motiviranje ciljne skupine za pristup aktivnostima učenja na daljinu.....	44
Metode učenja na daljinu za osobe koje su napustile školu	45
6. Učenje na daljinu za ruralno stanovništvo	51
Općenito – učenje na daljinu za ruralno stanovništvo	51
Obilježja i prepreke ciljne skupine.....	51
Metode učenja na daljinu za ciljanu skupinu	52
ZAKLJUČAK	58

KA2- Distance learning for vulnerable adults

Uvod

E-priručnik je nastao u sklopu Erasmus+ projekta KA2 „Učenje na daljinu za ranjive odrasle osobe“. Nastao je u suradnji sa stručnjacima projektnih partnera iz različitih zemalja:

- **Zasavska ljudska univerza** – Slovenija
- **Ljudska univerza Jesenice** – Slovenija
- **Pučko otvoreno učilište Koprivnica** – Hrvatska
- **Oü Vestifex** – Estonija
- **Gear up** – Nizozemska
- **L.C. Educational LTD** – Cipar

Potreba za e-priručnikom opravdana je potrebom organizacija za obrazovanje odraslih za suočavanje s izazovima izazvanim pandemijom COVID-19. Vrijeme pandemije, kada su se sve edukacije morale provoditi na daljinu, utjecalo je na pad sudjelovanja, posebice među ranjivim skupinama odraslih. Među njima su uglavnom oni koji su manje obrazovani, nemaju tehnologiju, a također i ne poznaju ICT. Više od 70% sudionika obrazovanja odraslih su ranjive odrasle osobe kojima su, posebno u ovom trenutku, potrebna znanja i vještine za djelovanje u novim uvjetima koje donosi pandemija. Svi koristimo različite strategije i metode učenja na daljinu, ali zbog posebnosti ranjivih skupina, prepreka za učenje i motivacijskih čimbenika, poznate i razvijene strategije i metode ne funkcioniraju. Kao edukatori odraslih, svjesni smo da je u vrijeme "lockdowna" učenje na daljinu bilo ključno za osiguranje kontinuiteta obrazovanja, za osiguravanje kontakta s vanjskim svijetom te za daljnje jačanje kognitivnih i nekognitivnih sposobnosti odraslih.

E-priručnik predstavlja u projektu razvijene, prilagođene strategije, dobre prakse i metode učenja na daljinu za sljedeće ranjive odrasle osobe:

- starije osobe,
- imigrante,
- odrasle osobe s posebnim potrebama,
- nezaposlene,
- *dropoute* i
- ruralno stanovništvo.

Izravna ciljna skupina kojoj je e-priručnik namijenjen su organizacije za obrazovanje odraslih, konzultanti i nastavnici koji su se, barem većina njih, prvi put susreli s učenjem na daljinu tijekom pandemije. Tada su izvijestili o preopterećenosti i preprekama poput nepoznavanja načina motiviranja i nadziranja učenika tijekom ovog alternativnog oblika nastave. Dobre strategije i metode učenja na daljinu za ranjive odrasle osobe prikupljene u e-priručniku pilot-testirali su stručnjaci projektnih partnera. Izvijestili su o zadovoljstvu sudionika i korisnosti razvijenih metoda za provedbu individualnih i grupnih obrazovnih aktivnosti na daljinu za ranjive odrasle osobe. Predstavljene metode odgovaraju na otvorena pitanja kako motivirati odrasle za sudjelovanje u aktivnostima učenja na daljinu, kako se pobrinuti za one kojima je potrebna dodatna podrška zbog nedostatka ICT vještina, kako osigurati aktivnu ulogu sudionika u

KA2- Distance learning for vulnerable adults

aktivnostima učenja na daljinu te kako postići ciljeve učenja u učenju na daljinu. Stoga, e-priručnik je dobra podloga za razvoj područja učenja na daljinu u budućnosti i omogućuje provođenje kvalitetnih aktivnosti učenja na daljinu. Ključ korištenja e-priručnika je ostati otvoren za inovacije i promjene, jer čvrsto vjerujemo da će novi pristupi poučavanju i učenju nastaviti biti relevantni u budućnosti čak i nakon završetka pandemije.

Majda Suljanović Hodžić, Ljudska univerza Jesenice

KA2- Distance learning for vulnerable adults

1. Učenje na daljinu za odrasle s posebnim potrebama

Općenito – učenje na daljinu za odrasle s posebnim potrebama

Od početka pandemije u ožujku 2020. godine sve partnerske organizacije bile su obvezne učenje licem u lice promijeniti u učenje na daljinu, što je posebno bio izazov za ranjive odrasle osobe. Naime, edukatori su počeli koristiti metode učenja na daljinu s osobama s posebnim potrebama jer im je bila potrebna podrška i motivacija kako bi se uključili u svakodnevne životne aktivnosti, ojačali svoje samopoštovanje, proširili svoju društvenu mrežu i nastavili raditi na osobnom razvoju.

Karakteristike i prepreke ciljne skupine

U ciljnoj skupini odraslih osoba s posebnim potrebama nalaze se osobe s tjelesnim, bihevioralnim i/ili razvojnim zdravstvenim problemima. Točnije, njihove karakteristike uključuju: strah od nesposobnosti, lošu koncentraciju / nemogućnost usredotočenja na zadatak / lako ih se omete, nisko samopoštovanje i socijalna isključenost. U nekim slučajevima sudionici mogu imati poteškoća u pripremanju zadataka, držanju dogovorenih termina i razumijevanju čitanja.

Prepreke: Neki od njih imaju nisku razinu digitalnih vještina, slabo znanje stranog jezika i ograničen pristup ICT alatima.

Motiviranje ciljne skupine za sudjelovanje u aktivnostima učenja na daljinu

Kako bi se ciljna skupina motivirala i zainteresirala za sudjelovanje u aktivnostima učenja na daljinu, važno je bilo stvoriti okruženje u kojem se osjećaju sigurno i prihvaćeno. Primijenjeni su različiti pristupi:

- Sudjelovanje u aktivnostima u grupama s poznatim osobama (poznanicima/prijateljima) - razmjena iskustava od početka pandemije
- Neograničen broj sudionika (miješana grupa)
- Kontakt sa širom mrežom ljudi (podrška članova obitelji)
- Korištenje njima poznatih platformi (npr. telefonski kontakt / Facebook messenger)
- Podučavanje računalnih/digitalnih vještina i/ili pomaganje s novim za njih platformama (npr. Zoom konferencije).

Sve im je to pomoglo da shvate da “nije nemoguće učiti na daljinu”, što ih je zauzvrat motiviralo.

KA2- Distance learning for vulnerable adults

Metode učenja na daljinu za ciljne skupine

Naziv radionice	Metoda flash kartice za podučavanje engleskog kao drugog jezika
Metoda	IGRIFIKACIJA
Svrha/ciljevi	Ova metoda daje sudionicima priliku da se uključe u razgovor s kratkim pitanjima i odgovorima te jačaju pamćenje i koncentraciju.
Kratki opis	Trener učenicima pokazuje flash kartice s vizualnim i verbalnim prikazom, kako bi naučili novi vokabular, a oni moraju pamtit svaku riječ.
Online alati	Zoom platforma
Didaktička pomagala	Flash kartice
Preporučeni broj sudionika	2 – 6
Trajanje	60 minuta
Korak po korak upute za radionicu	KORAK 1: Trener učeniku pokazuje karticu s vizualnim i verbalnim prikazom na kartici (npr. kada podučavate o vremenu, predložite flash karticu sa slikom sunca i ispod je riječ "sunčano"). KORAK 2: Tada je verbalni prikaz skriven i učenik mora izgovoriti riječ. Učenici se pokušavaju prisjetiti rješenja napisanog na kartici. (Učenici lakše uče na asocijaciju slike s riječju). KORAK 3: Ako su učenici na naprednijoj razini, trener može postavljati pitanja vezana uz slike koje se poučavaju (npr. Kakvo je vrijeme danas? / Što nosimo kad je sunčano...?)
Prilagodbe učenju na daljinu: na što trebamo obratiti pažnju, moguće prepreke...	- Možda će biti potrebna dodatna obuka o korištenju platforme Zoom (ne koristi se tako često kao Facebook messenger). - Internetska veza može biti slaba (moramo potaknuti sudionike da sjednu blizu svog wifi uređaja kako bi dobili bolji signal). - Provjerite imate li i vi i sudionici svoje uređaje napunjene ili priključene kako biste izbjegli isključenja tijekom treninga. - Odrasle osobe s posebnim potrebama mogu se lako omesti - odaberite šarene flash kartice, promijenite ton glasa kako biste zadržali njihovu pozornost i pravite kratke pauze kad god je to potrebno. Flash kartice treba pripremiti unaprijed. - Na kraju treninga trener može pitati polaznike koji vokabular žele naučiti sljedeći put.

KA2- Distance learning for vulnerable adults

Naziv radionice	Dijeljenje web zaslona – Pronađite razlike
Metoda	IGRIFIKACIJA
Svrha/ciljevi	Jačanje pamćenja i koncentracije
Kratki opis	Savjetnik koristi metodu igrifikacije putem Zooma, gdje dijeli zaslon web stranice, te prezentira dvije fotografije s minimalnim razlikama - sudionik mora pronaći i označiti te razlike klikom na ekran (web stranica daje trenutnu povratnu informaciju). Još jedna online memorijska igra je ona u kojoj sudionici klikanjem mogu okrenuti e-karticu i aktivno sudjelovati u igri (vremensko ograničenje za rješavanje i na taj način pokušati postići najbolji mogući rezultat). Nakon što se sudionici osjete prihvaćenima i sigurnima u individualnim oblicima rada, mogu se grupirati u manje grupe.
Online alati	Zoom platforma
Didaktička pomagala	-
Preporučeni broj sudionika	2 – 6
Trajanje	60 minuta
Korak po korak upute za radionicu	KORAK 1: Pripremite se unaprijed za igru pronalaženjem 2 slike s minimalnim razlikama na web stranici prije treninga – provjerite odgovara li razina težine sposobnostima odraslih osoba s posebnim potrebama. KORAK 2: Vodite sudionika ako ima poteškoća u pronalaženju razlika tako što ćete staviti miša preko jedne od slika (bez klika na nju) kako bi oni znali gdje tražiti. KORAK 3: Iako web stranica pruža trenutne povratne informacije, također možete pohvaliti sudionika za svaki točan odgovor.
Prilagodbe učenju na daljinu: na što trebamo obratiti pažnju, moguće prepreke...	- Možda će biti potrebna dodatna obuka o korištenju platforme Zoom (ne koristi se tako često kao Facebook messenger). - Internetska veza može biti slaba (moramo potaknuti sudionike da sjednu blizu svog wifi uređaja kako bi dobili bolji signal). - Provjerite imate li i vi i sudionici svoje uređaje napunjene ili priključene kako biste izbjegli isključenja tijekom treninga. - Odrasle osobe s posebnim potrebama mogu se lako omesti, stoga birajte šarene slike, promijenite ton glasa kako biste zadržali njihovu pozornost i pravite kratke pauze kad god je to potrebno.

KA2- Distance learning for vulnerable adults

Naziv radionice	Igranje uloga (intervju)
Metoda	IGRIFIKACIJA
Svrha/ciljevi	Podučavanje osoba s invaliditetom profesionalnim vještinama za njihovo uključivanje na tržište rada.
Kratki opis	Trener preuzima ulogu ispitivača dok student preuzima ulogu tražitelja posla te se upuštaju u razgovor u obliku pitanja i odgovora. On-line sastanak se održava u točno određeno vrijeme i dan, kao u pravom intervjuu. Zatim se studentu daje povratna informacija o njegovom nastupu tijekom intervjuja.
Online alati	Zoom platforma / Skype
Didaktička pomagala	Kartice s pitanjima za intervju (npr. Koje su vaše snage i slabosti?)
Preporučeni broj sudionika	Jedan na jedan
Trajanje	60 – 90 minuta
Korak po korak upute za radionicu	KORAK 1: Trener odlučuje o radnom mjestu koje odgovara sudioniku i razgovara unaprijed sa sudionikom o ulogama koje će oboje preuzeti. KORAK 2: Trener daje sudioniku termin kada će se intervju održati (vježbajte intervju prije nekoliko puta) KORAK 3: Pitanja za intervju pripremaju se unaprijed. KORAK 4: Nakon intervjuja, trener daje povratnu informaciju sudioniku o tome na što treba obratiti pozornost sljedeći put / kako odgovoriti na određena pitanja / standardne fraze koje bi mogli koristiti.
Prilagodbe učenju na daljinu: na što trebamo obratiti pažnju, moguće prepreke...	- Internetska veza može biti slaba (moramo potaknuti sudionike da sjednu blizu svog wifi uređaja kako bi dobili bolji signal). - Provjerite imate li i vi i sudionici svoje uređaje napunjene ili priključene kako bi se izbjegli prekidi tijekom treninga. - Nemaju sve odrasle osobe s posebnim potrebama jasan govor. Pobrinite se da im kažete da govore polako i razgovijetno, osobito na online intervjuu gdje bi mogla ometati neka druga buka.

KA2- Distance learning for vulnerable adults

Naziv radionice	Upoznavanje / "Ledolomci" na uvodnim e-sastancima
Metoda	PRIČANJE PRIČE
Svrha/ciljevi	Pomaže sudionicima da se u isto vrijeme opuste i bolje upoznaju.
Kratki opis	Sudionici crtaju sebe na papiru i na početno slovo svog imena upisuju svoju pozitivnu osobinu. Zatim pogađaju pozitivne osobine ostalih sudionika, a kada ih pogode, svaki sudionik mora navesti primjer zašto je sebe opisao određenim pridjevom.
Online alati	Zoom / MS Teams / Messenger / Skype
Didaktička pomagala	Papir i penkalo/olovka
Preporučeni broj sudionika	2 – 8
Trajanje	30 minuta
Korak po korak upute za radionicu	KORAK 1: Predstavite zadatak sudioniku praktično: Navedite primjer navodeći inicijal vlastitog imena i odgovarajući pridjev. KORAK 2: Dajte sudionicima moguće opisne pridjeve unaprijed kako bi imali više ideja (možete podijeliti ploču na ekranu i upisati neke primjere). KORAK 3: Dajte im nekoliko minuta za crtanje i razmišljanje o svom zadatku. KORAK 4: Zatim prozovite ime svakog sudionika kada dođe na red za izlaganje. Podsjetite ih da ne prekidaju kada drugi govore.
Prilagodbe učenju na daljinu: na što trebamo obratiti pažnju, moguće prepreke...	- Internetska veza može biti slaba (moramo potaknuti sudionike da sjednu blizu svog wifi uređaja kako bi dobili bolji signal). - Provjerite imate li i vi i sudionici svoje uređaje napunjene ili priključene kako bi se izbjegli prekidi tijekom treninga. - Provjerite imaju li sudionici papir i penkalo/olovku ispred sebe prije početka aktivnosti.

Naziv radionice	Priča o mom imenu
Metoda	PRIČANJE PRIČE
Svrha/ciljevi	Često se koristi kao ledolomac ili uvodna aktivnost ili za istraživanje tema iz literature.
Kratki opis	Učenici dijele značenje ili priču iza svog imena, srednjeg imena, prezimena ili nadimka. Ova strategija zahtijeva aktivno slušanje i verbalnu komunikaciju.
Online alati	Zoom / MS Teams / Messenger / Skype / Viber
Didaktička pomagala	-
Preporučeni broj sudionika	2 – 8

KA2- Distance learning for vulnerable adults

Trajanje	20 – 30 minuta
Korak po korak upute za radionicu	KORAK 1: Započnite zadatak tako što ćete prvo podijeliti priču o svom imenu. KORAK 2: Dajte sudionicima nekoliko minuta da razmisle o svom zadatku. KORAK 3: Prozovite ime svakog sudionika kada dođe na red za izlaganje. Podsjetite ih da ne prekidaju kada drugi govore. Ako imaju poteškoća da smisle nešto, postavite im pitanja kako bi započeli (npr. sviđa li vam se vaše ime? / Jeste li dobili ime po svom djedu? / Što mislite zašto vas ljudi zovu...?)
Prilagodbe učenju na daljinu: na što trebamo obratiti pažnju, moguće prepreke...	- Možda će biti potrebna dodatna edukacija o korištenju online platformi. - Internetska veza može biti slaba (moramo potaknuti sudionike da sjednu blizu svog wifi uređaja kako bi dobili bolji signal). - Provjerite imate li i vi i sudionici svoje uređaje napunjene ili priključene kako bi se izbjegli prekidi tijekom treninga.

Naziv radionice	Stvaranje priče uz pomoć kartica sa slijedom
Metoda	PRIČANJE PRIČE
Svrha/ciljevi	Poboljšati vokabular / komunikaciju, kreativnost / maštu i grupni rad.
Kratki opis	Sudionici stvaraju vlastitu priču na temelju niza slika koje im daje trener. Priča koju stvaraju mora imati početak, sredinu i kraj.
Online alati	Zoom / MS Teams
Didaktička pomagala	Kartice sa slijedom / Slike
Preporučeni broj sudionika	2 – 8
Trajanje	60 – 90 minuta
Korak po korak upute za radionicu	KORAK 1: Trener prikazuje niz slika (kartica) na ekranu. KORAK 2: Sudionici su podijeljeni u male grupe. Sve skupine dobivaju isti zadatak: za ovaj materijal izradite priču (imenujte likove / opišite što rade / opišite njihove osjećaje od početka do kraja). KORAK 3: Svaki sudionik u chatu napiše jednu ili više rečenica određenim redoslijedom. Trener ima pristup u sve tri grupe, a zatim najavljuje sve završne priče. KORAK 4: Trener pita slažu li se svi i što žele dodati. Zaključno, vode opću raspravu, dijele svoja mišljenja i daju prijedloge.
Prilagodbe učenju na daljinu: na što trebamo obratiti pažnju, moguće prepreke...	- Možda će biti potrebna dodatna edukacija o korištenju online platformi.

KA2- Distance learning for vulnerable adults

	-Internetska veza može biti slaba (moramo potaknuti sudionike da sjednu blizu svog wifi uređaja kako bi dobili bolji signal). - Provjerite imate li i vi i sudionici svoje uređaje napunjene ili priključene kako bi se izbjegli prekidi tijekom treninga. -Odrasle osobe s posebnim potrebama mogu se lako omesti - odaberite šarene flash kartice, promijenite ton glasa kako biste zadržali njihovu pozornost i pravite kratke pauze kad god je to potrebno. Flash kartice treba pripremiti unaprijed. -Podučavanje narativnim tehnikama unaprijed može također biti korisno ovdje (npr. korištenje kronološkog redoslijeda, prošlih vremena, upravni govor, itd.).
--	--

Naziv radionice	Brainstorming (Oluja ideja)
Metoda	PRISTUP USMJEREN NA OSOBU
Svrha/ciljevi	Cilj je uzeti u obzir želje, sklonosti i željene rezultate osobe, promicati njezinu dobrobit i identificirati, zajedno s osobom i njezinom obitelji, kako najbolje koristiti brigu i podršku da bi postigli željene rezultate.
Kratki opis	Planirajte i sa pojedincem razmišljajte o svemu što je vezano uz njihovo obrazovanje. Usredotočite se na sposobnosti i vještine pojedinca i izradite obrazovni plan, nemojte se fokusirati na oznake, statistike i dijagnoze.
Online alati	To se može učiniti putem web stranice Mind Meister https://www.mindmeister.com/ , i rasprava putem online platformi koje pružaju mogućnost dijeljenja zaslona (npr. Zoom).
Didaktička pomagala	-
Preporučeni broj sudionika	Jedan na jedan
Trajanje	Do 1,5 sati
Korak po korak upute za radionicu	Korak 1: Pripremite sudionika: Postavite ugodno okruženje za sesiju. Korak 2: Dajte osobi dovoljno vremena tišine na početku sesije da zapiše što više vlastitih ideja. Zatim ih zamolite da podijele svoje ideje. Korak 3: Vodite raspravu: Kao voditelj, trebali biste podijeliti ideje ako ih imate, ali koristite svoje vrijeme i energiju dajući podršku svom učeniku i vodeći raspravu. Držite se jednog po jednog problema i preusmjerite učenika ako skrene. Iako vi vodite raspravu, ne zaboravite im dopustiti da se zabavljaju dok razmišljaju. Pozdravite kreativnost i potaknite ih da smisle što više ideja, bez obzira jesu li praktične ili nepraktične. Ako je sesija

KA2- Distance learning for vulnerable adults

	brainstorminga duga, napravite dosta pauzi kako bi se ljudi mogli i dalje koncentrirati. Korak 4: Poduzmite akciju i zapišite obrazovni plan.
Prilagodbe učenju na daljinu: na što trebamo obratiti pažnju, moguće prepreke...	- Internetska veza može biti slaba (moramo potaknuti sudionike da sjednu blizu svog wifi uređaja kako bi dobili bolji signal). - Provjerite imate li i vi i sudionici svoje uređaje napunjene ili priključene kako bi se izbjegli prekidi tijekom treninga. - Ako se web stranica Mind Meister čini previše kompliciranom za vašeg sudionika, možete podijeliti zaslone i nacrtati primjer kako razmišljati o njihovim idejama.

Naziv radionice	Proctor model
Metoda	SURADNIČKO UČENJE
Svrha/ciljevi	Promiče raspravu između učenika. Izravna interakcija između učenika potiče aktivno učenje i aktivno sudjelovanje.
Kratki opis	Uključuje učenike viših razreda koji podučavaju mlađe učenike. Stariji učenik može biti stariji učenik iz višeg razreda ili vještiji učenik.
Online alati	Zoom, MS Teams, ili Skype
Didaktička pomagala	Slike (u našem primjeru, slike koje pokazuju različite emocije)
Preporučeni broj sudionika	3 (učenik viših razreda, mlađi učenik, koordinator)
Trajanje	Do 1 sat (ovisno o broju zadataka i sposobnostima vršnjaka)
Korak po korak upute za radionicu	1) Koordinator prikazuje različite slike na ekranu (npr. za prepoznavanje emocija). Osoba s manje vještina može sudjelovati u vježbi pamćenja pokušavajući pronaći istu fotografiju ili samo pokušavajući prepoznati emociju. 2) Osoba s više vještina djeluje kao podrška/mentor za osobu s manje vještina i pomaže joj/joj samo kada ima poteškoća s odgovorom na zadatak. U ovom primjeru, osoba s manje vještina može oponašati emociju pomoću izraza lica kako bi je drugi učenik mogao lakše pogoditi. 3) Koordinator daje sve potrebne povratne informacije sudionicima.
Prilagodbe učenju na daljinu: na što trebamo obratiti pažnju, moguće prepreke...	- Možda će biti potrebna dodatna edukacija o korištenju online platformi. - Internetska veza može biti slaba (moramo potaknuti sudionike da sjednu blizu svog wifi uređaja kako bi dobili bolji signal).

KA2- Distance learning for vulnerable adults

	- Provjerite imate li i vi i sudionici svoje uređaje napunjene ili priključene kako bi se izbjegli prekidi tijekom treninga. - Odrasle osobe s posebnim potrebama mogu se lako omesti – birajte šarene slike, promijenite ton glasa kako biste zadržali njihovu pažnju i pravite kratke pauze kad god je to potrebno. Slike treba pripremiti unaprijed.
--	--

Naziv radionice	Plesna / Kuharska radionica
Metoda	OBJAŠNJENJE, DEMONSTRACIJA, PRAKTIČNI RAD
Svrha/ciljevi	Unaprijediti komunikacijske vještine, vještine slušanja i promatranja. Sudionici uče prakticirati ono što vide i čuju, a istovremeno poboljšavaju svoje tjelesno zdravlje.
Kratki opis	Ova metoda se može podijeliti u niz online sesija. Prve sesije uključuju pripremu, a zatim uključivanje u razgovor o raznim temama. Sljedeće sesije uključuju promatranje i demonstraciju radionica (u ovom slučaju plesa i/ili kuhanja), a na završnim sesijama sudionici se mogu uključiti u praktičan rad.
Online alati	Zoom / MS Teams
Didaktička pomagala	-
Preporučeni broj sudionika	10 maksimalno
Trajanje	1 sat (demonstracija jednom tjedno)
Korak po korak upute za radionicu	KORAK 1: OBJAŠNJENJE / RAZGOVOR: • Prije sastanka sudionici traže informacije od svojih obitelji, s weba, iz knjiga itd. • Svaki se sudionik priprema za temu. • Tražite aktualne informacije s weba i pojednostavite ih. • Sudionici izražavaju svoju zabrinutost (u vezi s covid-19) i raspravlja se o tabuu, osobnim ili privatnim temama. KORAK 2: DEMONSTRACIJA / ZAPAŽANJE: • Plesne kreativne radionice na daljinu • Pripremite se za radionicu unaprijed jer je teže biti "spontan". Potreban je okvir, ideja ili tema • Ponekad je grupa vrlo kreativna i sudionici se mogu unijeti u plesnu točku. • Osmislite mnogo plesnih zadataka za odrasle s posebnim potrebama. KORAK 3: PRAKTIČNI RAD: • Potrebna tjelesna aktivnost: pokažite vježbe sudionicima (npr. vještine kuhanja) • Određeni sudionici mogu dobiti pomoć od svoje obitelji, a neki od njih uz posjet mentora i demonstraciju uživo kako se uključiti u radionicu na daljinu.

KA2- Distance learning for vulnerable adults

Prilagodbe učenju na daljinu: na što trebamo obratiti pažnju, moguće prepreke...	-Možda će biti potrebna dodatna edukacija o korištenju online platformi. -Internetska veza može biti slaba (moramo potaknuti sudionike da sjednu blizu svog wifi uređaja kako bi dobili bolji signal). - Provjerite imate li i vi i sudionici svoje uređaje napunjene ili priključene kako bi se izbjegli prekidi tijekom treninga. -Za svaki korak, bilo da se radi o objašnjavanju, demonstraciji ili praktičnom radu, trener mora biti unaprijed pripremljen. Pronađite pjesme/zadatke koje je lako slijediti odraslima s posebnim potrebama.
---	--

Naziv radionice	Kreativna likovna radionica
Metoda	KREATIVNI RAD
Svrha/ciljevi	Pojačati kreativnost i osjećati se bolje kroz umjetnost.
Kratki opis	Kreativna likovna radionica za osobe (21+) s intelektualnim teškoćama preko vlastitog ili roditeljskog Facebook profila. Odnosi se na likovnu terapiju – sudionici crtaju ono što im smeta. Nakon toga slijedi rasprava/povratna informacija.
Online alati	Facebook Messenger
Didaktička pomagala	Papir i penkalo/olovka
Preporučeni broj sudionika	5 – 6
Trajanje	30 – 60 minuta
Korak po korak upute za radionicu	KORAK 1: Prezimirajte zadatak praktično sudioniku: Dajte primjer tako što ćete predstaviti ono što vas muči i nacrtati emociju na ekranu. KORAK 2: Zatim navedite primjere osjećaja i načine kako ih nacrtati. KORAK 3: Dajte sudionicima nekoliko minuta za crtanje i razmišljanje o svom zadatku. 4. KORAK: Zatim prozovite ime svakog sudionika kada dođe na red za izlaganje. Podsjetite ih da ne prekidaju kada drugi govore. KORAK 5: Raspravite i dajte povratne informacije.
Prilagodbe učenju na daljinu: na što trebamo obratiti pažnju, moguće prepreke...	- Internetska veza može biti slaba (moramo potaknuti sudionike da sjednu blizu svog wifi uređaja kako bi dobili bolji signal). - Provjerite imate li i vi i sudionici svoje uređaje napunjene ili priključene kako bi se izbjegla isključenja tijekom treninga. - Provjerite imaju li sudionici papir i penkalo/olovku ispred sebe prije početka aktivnosti.

KA2- Distance learning for vulnerable adults

2. Učenje na daljinu za nezaposlene

Općenito – učenje na daljinu za nezaposlene

Da bi pronašli posao, nezaposleni trebaju posjedovati različita znanja, vještine i kompetencije, a sve to mogu steći učenjem na daljinu. Ova metoda učenja posebno je pogodna kada kontaktno učenje nije moguće. Učenje na daljinu može se odvijati u obliku individualnog vođenja ili se može provoditi u grupi. Sadržaji učenja na daljinu za nezaposlene mogu varirati. Ključno je da nezaposleni nauče samo ono što trebaju znati. Fokus je na znanjima i vještinama koje će im biti korisne kada traže zaposlenje: istraživanje njihovih potreba i potencijala, razumijevanje tržišta rada i pristup informacijama, postavljanje ciljeva i donošenje odluka, poboljšanje društvenih vještina i vještine predstavljanja poslodavcu (prijava za posao, životopis, razgovor za posao). Pristup usmjeren na osobu važan je kada je u pitanju podučavanje nezaposlenih.

Karakteristike i prepreke ciljne skupine

Ciljana skupina koju čine nezaposleni vrlo je raznolika po spolu, dobi, stupnju obrazovanja, osnovnoj kompetenciji, iskustvu s ICT-om, trajanju nezaposlenosti i drugim osobnim okolnostima. Karakteristika koju dijele svi pojedinci u ovoj ciljnoj skupini je da nisu stalno zaposleni. Značajne prepreke s kojima se nezaposleni susreću su niska razina obrazovanja i slabo razvijena kompetencija, neusklađenost njihove razine obrazovanja ili vještina s potrebama tržišta rada, nedovoljno ili negativno iskustvo iz prošlosti, razne prepreke koje utječu na njihov rad i proizlaze iz osobnih okolnosti (primjerice, radno vrijeme, visina primanja), nestalni oblici zaposlenja, nisko samopoštovanje, nedostatak povjerenja i otežan pristup informacijama. Nezaposlenost posljedično povećava rizik od loših financijskih sposobnosti, slabo razvijenih socijalnih vještina i socijalne isključenosti, problema unutar obitelji i negativnih obrazaca ponašanja koji se prenose generacijama, zdravstvenih problema, raznih oblika ovisnosti, apatije, nestalnih oblika rada i rada na crno, nepovjerenja u sustav i obrazovanje itd.

Zbog raznih prepreka, posebice financijskih borbi, nezaposleni često imaju poteškoća s pristupom digitalnim uređajima i internetu, koji su neophodni kada je u pitanju njihovo uključivanje u proces učenja na daljinu. Druga značajka ove ciljne skupine je loša opća digitalna pismenost, posebno kod onih starijih i nižeg stupnja obrazovanja. Na njihovu (ne)spremnost za učenje na daljinu često utječu različiti stereotipi, nepovjerenje u modernu tehnologiju, pojačan strah od uređaja te nesigurnost i nevjerica u vlastite sposobnosti. Njihova je motivacija za uključivanje u obrazovanje niska. Stoga im je prije uključivanja u obrazovanje potrebno mnogo ohrabrenja i pomoći kako u pristupu uređajima, tako i u osposobljavanju za korištenje online alata.

Tijekom cijelog procesa učenja na daljinu ova se skupina suočava s rizikom od problema s koncentracijom i pamćenjem. To je razlog zašto različiti ometajući elementi u njihovom okruženju često mogu narušiti njihovu sposobnost obraćanja pažnje. Budući da imaju problema s koncentracijom, brže se umaraju i posebno zahtijevaju oblike učenja u koje su aktivno uključeni. Unatoč tome, članovi ove grupe često znaju biti pasivni i nepovjerljivi, zbog čega im je potrebna velika podrška mentora i dovoljno vremena za aktivno sudjelovanje, davanje mišljenja i postavljanje pitanja.

KA2- Distance learning for vulnerable adults

Zbog slabo razvijenih socijalnih vještina, nezaposleni teže grade i uspostavljaju odnose bez ikakvog osobnog kontakta. Budući da učenje na daljinu umanjuje mogućnosti izravnog kontakta i stvaranja autentičnih odnosa, postoji rizik da nezaposleni ne mogu uspostaviti istinsku povezanost kao grupa. Nedostatak društvenih vještina također se može izraziti kao nepoznavanje i/ili nepoštivanje pravila bontona (na primjer, kašnjenje, nebriga za fizički izgled, prekidanje drugih dok govore, korištenje neprimjerenog jezika...), što može smetati i čak obeshrabriti druge sudionike.

Motiviranje ciljne skupine za sudjelovanje u aktivnostima učenja na daljinu

Motivacija nezaposlenih proizlazi iz njihove želje da razviju različite vještine i kompetencije koje su im potrebne da bi se zaposlili kod poslodavca. Za njih obrazovanje može predstavljati sredstvo osobne koristi i način postizanja svojih ciljeva. Često su motivirani i financijskim poticajima povezanim s njihovim uključivanjem u proces obrazovanja. Specifičnosti pojedinih skupina nezaposlenih mogu rezultirati problemima s unutarnjom motivacijom, zbog čega je vanjski poticaj posebno važan kada je u pitanju učenje na daljinu. Važnu ulogu u ovom kontekstu igra povezanost i suradnja s nacionalnim službama za zapošljavanje, dok su društveni mediji važni za širenje informacija.

Jedan od glavnih problema s kojima se nezaposleni susreću prilikom pohađanja nastave na daljinu je nedostatak pristupa potrebnim uređajima i internetu. Možda imaju pametni telefon, ali nemaju uvijek računalo pri ruci, zbog čega je potrebno modificirati online alate za učenje na daljinu ili sudionicima ponuditi druge oblike pomoći u ostvarivanju pristupa takvim uređajima. Treba im puno ohrabrenja kada je u pitanju korištenje digitalnih uređaja i online alata. Zbog niske razine digitalne pismenosti potrebna im je pomoć pri instaliranju aplikacija i registraciji, potrebna im je dodatna obuka da bi mogli koristiti online alate i potreban im je stalan pristup pomoći u rješavanju potencijalnih tehničkih problema. Njihova obuka može se provoditi u grupama, dok bi nekima bila draža individualna pomoć. Upute o korištenju uređaja mogu se prenijeti u pisanom obliku, kao video tutorial ili putem telefonskog poziva.

Tijekom procesa učenja na daljinu mentori mogu iskoristiti činjenicu da su nezaposleni motivirani potrebom za druženjem. Njihovi sastanci mogu se prilagoditi na način koji omogućuje dovoljno vremena za razgovor i razmjenu vijesti. Ohrabrujuće okruženje za učenje može se stvoriti davanjem komplimenata i pohvala, dok se sudionicima omogućuje da razmijene svoja iskustva i pokažu napredak. Budući da će nezaposlene privlačiti mogućnost aktivne suradnje i uključivanja u obrazovanje, mentor treba odabrati dinamične, interaktivne i kreativne metode i strategije rada koje će sudionicima omogućiti da uživaju i zabave se. Sudionici će se lakše povezati sa sadržajem za koji smatraju da je koristan i uvjerljiv, a eventualna monotonija može se otkloniti posjetima zanimljivih gostiju. Trajanje sastanaka možda će se morati prilagoditi (skratiti) budući da su nezaposleni skloni problemima s koncentracijom. Drugo rješenje ovog problema moglo bi biti uključivanje više pauza koje bi bile namijenjene za razgovor i druženje.

Učenje na daljinu može motivirati nezaposlene jer može uštedjeti na vremenu i troškovima, a također je primjerenije i sigurnije sa stajališta zdravlja jer umanjuje rizik od zaraze Covidom ili bilo kojom drugom zaraznom bolešću.

KA2- Distance learning for vulnerable adults

Metode učenja na daljinu za ciljne skupine

Naziv radionice	Ovo sam ja
Metoda	Crtanje
Svrha/ciljevi	U opuštenom okruženju sudionici istražuju tko su, svoje poslovne interese i postaju motivirani za nadolazeći sadržaj. Njihova dobrobit se poboljšava kreativnim izražavanjem.
Kratki opis	Svaki sudionik nacrtava sebe u bilo kojem obliku (kao osobu, životinju, biljku, predmet, koncept...). Svatko prezentira svoj crtež i svoje karakteristike, interese i pozitivne osobine koje su predstavljene na slici.
Online alati	Video konferencija (kao što je Zoom, MS Teams...)
Didaktička pomagala	- List papira - Olovke, olovke u boji, penkala u boji - Glazba
Preporučeni broj sudionika	Do 8
Trajanje	45-60 minuta
Korak po korak upute za radionicu	1. Mentor daje upute za crtanje. Sudionici pripremaju potrebne potrepštine. 2. Mentor pušta glazbu koja stvara opuštenu atmosferu i potiče kreativnost. 3. Sudionici crtaju i boje sebe u bilo kojem obliku (kao osobu, životinju, biljku, predmet ili koncept). 4. Svaki sudionik predstavlja svoj crtež. To pokazuju drugima preko kamere i govore o sebi uz pomoć slike. Mentor ih potiče daljnjim pitanjima (osobine, interesi, osjećaji...) i pomaže im da istraže njihove karakteristike, interese i prednosti. 5. Mentor zapisuje odgovore svakog sudionika. Na kraju radionice on ili ona dijeli svoj ekran i sažima svrhu radionice. 6. Radionica završava s diskusijom - evaluacijom: Što su sudionici otkrili o sebi? Kako se osjećaju?
Prilagodbe učenju na daljinu: na što trebamo obratiti pažnju, moguće prepreke...	1. Važno je da se rad odvija u opuštenoj atmosferi, da se grupa osjeća povezano, da se tehnike crtanja ne ocjenjuju i da se crteži prihvaćaju onakvima kakvi jesu. 2. Potrebno je unaprijed osigurati potrepštine za slučaj da netko od sudionika nema papir i olovke.

KA2- Distance learning for vulnerable adults

	3. Ako je moguće, sudionici bi trebali skenirati i poslati ili podijeliti svoje crteže kako bi ih svi mogli ispravno vidjeti. 4. Kasnije sudionici mogu pokušati pronaći i povezati različita zanimanja s interesima koje su prezentirali (mentor iznosi opise različitih zanimanja).
--	--

Naziv radionice	Što je istina?
Metoda	Za i protiv
Svrha/ciljevi	Kroz raspravu sudionici pokušavaju razbiti stereotipe o tržištu rada.
Kratki opis	Sudionici su podijeljeni u dvije grupe. Jedna skupina brani, dok druga odbacuje određeno mišljenje o stereotipima tržišta rada. Grupe naizmjenično brane ili odbijaju mišljenja.
Online alati	Video konferencija (kao Zoom, MS Teams...)
Didaktička pomagala	Olovka i papir
Preporučeni broj sudionika	4 – 10
Trajanje	60 – 90 minuta
Korak po korak upute za radionicu	1. Mentor daje izbor negativnih izjava ili stereotipa koji se odnose na tržište rada. Primjeri: a. Ne isplati se raditi b. Nema nikakvih poslova c. Morate imati veze da biste dobili posao (morate poznavati prave ljude) d. Poslodavci ne zapošljavaju starije radnike 2. Mentor daje upute za rad. On ili ona bira i iznosi prvo mišljenje o kojem će grupe raspravljati. 3. Mentor dijeli sudionike u dvije skupine u dvije odvojene virtualne sobe i odlučuje koja će skupina braniti, a koja odbiti odabrano mišljenje. 4. U svojim odvojenim sobama svaka grupa pronalazi najmanje 5-6 razloga za ili protiv. Jedan član svake grupe zapisuje odgovore na komad papira. 5. Kad se grupe vrate u "glavnu sobu", naizmjenice iznose svoje razloge za i protiv. Skupina koja brani mišljenje započinje raspravu, a skupina koja odbija odgovara i tako dalje. Sudionici mogu uključiti dodatne odgovore tijekom razmjene.

KA2- Distance learning for vulnerable adults

	6. Nakon završene rasprave slijedi refleksija u kojoj govore o iskustvu i svojim nalazima. 7. Mentor bira drugo mišljenje i zamjenjuje uloge grupa (skupina koja je prije branila mišljenje sada je skupina koja to mišljenje odbija i obrnuto). 8. Sudionici se vraćaju u zasebne virtualne prostorije, gdje razmjenjuju mišljenja za i protiv te provode zajedničku raspravu u glavnoj prostoriji. 9. Vježba se završava završnom evaluacijom u kojoj sudionici iznose svoja iskustva o tome kako su se osjećali u različitim ulogama i kako je uloga utjecala na njihovo mišljenje.
Prilagodbe učenju na daljinu: na što trebamo obratiti pažnju, moguće prepreke...	1. Mentor treba imati napredno poznavanje online alata (podjela grupa u zasebne "sobe"). 2. Preporučljivo je da se u vježbu uključi paran broj stereotipa kako bi svaki sudionik dobio priliku obraniti i odbiti barem jedno mišljenje. 3. Moguće je da će netko od sudionika smatrati da je mišljenje preteško za obranu ili odbacivanje, ili da će to odbiti zbog jakih osobnih mišljenja o izjavi. U tom slučaju trebat će im dodatni poticaj.

Naziv radionice	Koje boje su tvoje oči?
Metoda	Metoda promatranja, percepcije i emocije
Svrha/ciljevi	Razvijanje društvenih vještina: sudionici poboljšavaju svoje samopouzdanje i uče o važnosti kontakta očima s ljudima s kojima razgovaraju.
Kratki opis	Sudionici uče o važnosti kontakta očima kroz osobno iskustvo: predstavljaju se dok gledaju fotografiju očiju, dok ne uspostavljaju kontakt očima i dok održavaju kontakt očima.
Online alati	Video konferencija (kao npr. Zoom, MS Teams...)
Didaktička pomagala	Fotografija očiju
Preporučeni broj sudionika	Do 10
Trajanje	45 – 60 minuta
Korak po korak upute za radionicu	1. Mentor opisuje kako će se radionica provoditi. 2. Sudionici promišljaju i zapisuju tri rečenice o sebi. 3. Mentor i sudionici odlučuju o redoslijedu kojim će govoriti. 4. Mentor dijeli svoj ekran koji prikazuje sliku očiju. Sudionici se izmjenjuju prema dogovorenom

KA2- Distance learning for vulnerable adults

	redosljedu i izgovaraju tri rečenice koje su zapisali gledajući u oči na ekranu. - Nakon što su gotovi, mentor provodi kratko međupromišljanje kako bi vidio kako su se sudionici osjećali i kako su doživjeli kontakt očima s fotografijom. - Vježba se nastavlja u parovima. Mentor dijeli sudionike u dvije odvojene virtualne sobe. Upareni sudionici čitaju rečenice koje su pripremili, svaki od njih to čini dvaput: - U prvom krugu izgovaraju rečenice dok su okrenuti jedan od drugoga - U drugom krugu izgovaraju tri rečenice dok održavaju kontakt očima s partnerom - Par razmišlja: nakon što završe vježbu razgovaraju o tome kako su se osjećali, što su doživjeli, uočili i raspravljaju o razlikama između dva kruga itd. - Refleksija i rasprava unutar grupe. Sudionici se pozivaju natrag u glavnu "sobu", gdje svaki par opisuje proces i zaključke vježbe. - Mentor sažima zaključke i dodaje im teorijske osnove o važnosti kontakta očima. Zatim on ili ona provjerava kako je vježba utjecala na sudionike.
Prilagodbe učenju na daljinu: na što trebamo obratiti pažnju, moguće prepreke...	- Mentor treba imati napredno poznavanje online alata (podjela grupa u zasebne "sobe"). U slučaju tehničkih poteškoća, vježba se može izvoditi s cijelom grupom, bez odvajanja. - U slučaju tehničkih poteškoća ili ako sudionici nemaju pristup odgovarajućoj opremi, prvi dio vježbe može se izvesti iscrtavanjem para očiju na komadu papira dok ulogu partnera u drugom dijelu vježbe može odigrati član kućanstva. - Ako podjela u zasebne "sobe" nije moguća, mentor može upariti sudionike i odlučiti kojim će redosljedom govoriti. Na taj način cijela grupa može zajedno izvesti vježbu.

KA2- Distance learning for vulnerable adults

Naziv radionice	Pogodi ako možeš
Metoda	Metoda igrifikacije
Svrha/ciljevi	Sudionici se kroz igru upoznaju s različitim zanimanjima
Kratki opis	Sudionici pokušavaju pogoditi različita zanimanja. Postavljanjem pitanja pokušavaju prikupiti što više informacija o svakom zanimanju. Igra je gotova kada pogode sva zanimanja. Sažimaju karakteristike svakog zanimanja i zaključuju grupnim razgovorom u kojem ocjenjuju novostečeno znanje.
Online alati	Video konferencija (kao npr. Zoom, MS Teams...) Virtualna ploča (kao npr. Jamboard, Notepad...)
Didaktička pomagala	Fotografije zanimanja: https://www.mojaizbira.si/novice/poklicne-kartice https://wordwall.net/resource/26135832/copy-of-zanimanja
Preporučeni broj sudionika	Do 8
Trajanje	60 – 90 minuta
Korak po korak upute za radionicu	1. Mentor priprema fotografije zanimanja (jedna fotografija po sudioniku) 2. Svakom sudioniku dodjeljuje se fotografija u njegovim privatnim porukama. Sudionik postaje "čuvar" dodijeljenog zanimanja. 3. Sudionici i mentor odlučuju o redoslijedu kojim će sudionici pogađati zanimanja (npr. abecednim redom). 4. Sudionici/čuvare zanimanja uzimaju komad papira i zapisuju naziv i karakteristike zanimanja prikazanog na fotografiji koju dobivaju: opis, što on/ona radi, prikladno radno mjesto, oprema/alat, proizvod/usluga, znanje/vještina, psihofizičke sposobnosti, uvjeti rada, rizici... 5. Sudionici pogađaju zanimanja "čuvara", jedan po jedan, prema dogovorenom redoslijedu govora. Počinju s prvim zanimanjem na popisu. Kad dođe na red, svaki pojedinac može postaviti jedno pitanje. Pitanje mora biti oblikovano na način koji omogućuje čuvaru da odgovori s DA ili NE. Svako pitanje treba biti drugačije od prethodnih kako bi sudionici mogli dobiti što više informacija o zanimanju. Mentor zapisuje pitanja na koja je odgovoreno s DA na grupnu digitalnu ploču. Kada se otkrije dovoljno informacija, sljedeći sudionik može pokušati pogoditi naziv zanimanja. Ako on ili ona ne uspije, sudionici nastavljaju postavljati pitanja. Igra je gotova kada pogode zanimanje.

KA2- Distance learning for vulnerable adults

	- Sudionik koji čuva zanimanje sažima karakteristike zanimanja uz pomoć bilješki ispisanih na digitalnoj ploči. Sudionici razmjenjuju svoja iskustva vezana uz zanimanje. - Igra se nastavlja tako da sudionici pogađaju sljedeće zanimanje. - Kada je igra gotova, slijedi rasprava koja pomaže mentorima da provjere učinke igre. Mentor može koristiti pitanja za poticanje rasprave (na primjer, Što ste naučili? Koje vas je zanimanje najviše iznenadilo? Koje vam se zanimanje posebno svidjelo? Zašto? Koje su ključne vještine svakog/svih zanimanja?)
Prilagodbe učenju na daljinu: na što trebamo obratiti pažnju, moguće prepreke...	- U slučaju da sudionici ne mogu vidjeti dovoljno dobro zadanu fotografiju, mentor umjesto toga može zapisati naziv zanimanja. - Broj sudionika: Ako je grupa velika, mentor može smanjiti ili ograničiti broj zanimanja (npr. dva "čuvara" po zanimanju). Igru se može igrati i s jednim sudionikom s kojim se mentor može izmjenjivati pokušavajući pogoditi zanimanja. - Ako sudionici izgube fokus, mentor može dodati stanku ili se dogovoriti sa sudionicima da prekinu/završe igru. - Ključno je da se redoslijed kojim će sudionici postavljati pitanja unaprijed dogovori. To sprječava sve da postavljaju pitanja u isto vrijeme i osigurava da svaki sudionik dođe na red za pogađanje. - Mentor potiče sudionike da postavljaju različita pitanja i nastoje dobiti što više informacija o zanimanjima.

KA2- Distance learning for vulnerable adults

Naziv radionice	Najbolji/a ja
Metoda	Metoda ocjenjivanja
Svrha/ciljevi	Kroz ovu radionicu sudionici uče o važnosti pisanog predstavljanja poslodavcu, o ključnim elementima i najčešćim pogreškama te uče kako poboljšati svoje predstavljanje u motivacijskom pismu.
Kratki opis	Sudionici razmjenjuju radove pisanog predstavljanja (životopise s popratnim pismom ili molbe za posao) koje koriste prilikom traženja zaposlenja ili koje su pripremili prije radionice prema uputama mentora. Svaki od njih čita, a zatim ocjenjuje napisane radove svojih kolega i daje povratnu informaciju s prijedlozima za poboljšanje.
Online alati	Video konferencija (kao npr. Zoom, MS Teams...) Virtualna ploča (kao npr. Jamboard, Notepad...) E-pošta ili obična pošta
Didaktička pomagala	Olovke i papir
Preporučeni broj sudionika	Do 10
Trajanje	60 – 90 minuta
Korak po korak upute za radionicu	1. Prije sastanka sudionici dobivaju upute: biraju jedno od pisanih predstavljanja poslodavcu ili pripremaju predstavljanje prema uputama mentora. Pisani tekst predstavljanja se mentoru šalje e-mailom ili običnom poštom. Mentor prikuplja pisana predstavljanja i prosljeđuje ih drugom sudioniku. Pri tome mentor mora paziti da tekst ne pošalje natrag autoru. 2. Na sastanku grupa dobiva upute od mentora. 3. Sudionici najprije rade individualno: svaki od njih preuzima ulogu poslodavca i čita pismo predstavljanja koje je dobio e-mailom ili običnom poštom. Mentor im može pomoći tijekom pripreme povratnih informacija postavljanjem daljnjih pitanja: a. Što im se najviše svidjelo u napisanom predstavljanju? b. Što im se nije svidjelo? Nedostaje li neka informacija? c. Ima li pretjeranih informacija? d. Je li se autor na primjeren način predstavio poslodavcu? e. Prijedlozi za poboljšanje ... Daljnja pitanja ili podsjetnici mogu se dijeliti na ekranu. Sudionici se potiču na korištenje sendvič tehnike davanja povratne informacije.

KA2- Distance learning for vulnerable adults

	4. Zatim mentor dijeli napisane radove na ekranu, jedan po jedan. Sudionik koji je ocjenjivao tekst predstavlja se i prenosi svoje zaključke, mišljenje i prijedloge za poboljšanje. Mogu sudjelovati i ostali sudionici. 5. Nakon prezentacija svih napisanih radova i njihovih povratnih informacija, sudionici i mentor sažimaju glavne značajke dobrog pisanog predstavljanja poslodavcu. Mentor zapisuje ove značajke na virtualnu ploču. 6. Mentor zaključuje radionicu refleksijom: sudionici govore o svom iskustvu i kako su se osjećali dok su čitali tekstove i primali ocjene od svojih kolega. Jesu li im povratne informacije bile korisne? Kako će promijeniti/poboljšati svoje pisano predstavljanje? Kako su se zbog toga osjećali?
Prilagodbe učenju na daljinu: na što trebamo obratiti pažnju, moguće prepreke...	1. Važno je da se svi sudionici unaprijed pripreme za sastanak (odaberu i napišu životopis i pošalju ga mentoru). 2. Mentor mora osigurati da su sudionici dobro pripremljeni i upoznati s ispravnim načinom davanja povratnih informacija. 3. Radionica se provodi u grupi u kojoj se polaznici dobro poznaju i atmosfera je ugodna. 4. Mentor prije radionice procjenjuje jesu li sudionici sposobni pročitati tekst i dati povratne informacije. 5. Mentor može odlučiti izostaviti individualno ocjenjivanje pisanog predstavljanja. U tom slučaju mentor dijeli napisane radove na ekranu i čita ih naglas, dok sudionici daju povratne informacije i daju prijedloge za poboljšanje. 6. Ovu metodu mentor može provoditi i individualno, samo s jednim sudionikom, u kojem slučaju mentor priprema povratnu informaciju.

KA2- Distance learning for vulnerable adults

Naziv radionice	Igrajmo se uloga
Metoda	Igranje uloga
Svrha/ciljevi	Kroz osobno iskustvo (stavljajući se u tuđu kožu), sudionici stječu vještine potrebne za uspješan razgovor za posao. Upoznaju se s mogućim pitanjima i odgovorima, postaju svjesni svoje neverbalne komunikacije i razmišljaju o svojim osjećajima.
Kratki opis	U grupama od po troje, sudionici glume intervju za posao: jedan od njih igra ulogu poslodavca, jedan od njih igra ulogu tražitelja posla, a jedan od njih je promatrač. Ako je moguće, razgovor treba snimiti. Grupa gleda snimke, sudionici dijele svoja iskustva i osjećaje te procjenjuju razgovore.
Online alati	Video konferencija (kao npr. Zoom, MS Teams...)
Didaktička pomagala	• Podsjetnik za predstavljanje tražitelja posla • Popis pitanja poslodavca za intervju • Podsjetnik za promatrača: verbalna (sadržajna)/neverbalna komunikacija (izraz lica, glas, pogled, govor tijela...)
Preporučeni broj sudionika	6 – 12
Trajanje	60 – 90 minuta
Korak po korak upute za radionicu	1. Mentor daje upute za igranje uloga. Sudionici i mentor pregledavaju materijal ili opremu. 2. U chatu mentor postavlja materijal za sve tri uloge: tražitelja posla, poslodavca i promatrača. 3. Mentor dijeli sudionike u grupe od po tri osobe i smješta ih u odvojene "sobe". Mentor također unaprijed odabire zanimanje za svaki razgovor za posao. 4. Sudionici se dogovaraju kako sami rasporediti uloge. Koriste materijal u chatu kako bi se pripremili za svoje uloge: a. Tražitelj posla: priprema kratko predstavljanje za poslodavca (predstavljanje treba trajati jednu minutu) b. Poslodavac: bira 3-5 pitanja s liste pitanja c. Promatrač: upoznaje se s podsjetnikom za promatranje; prati vrijeme i potiče početak razgovora 5. Igranje uloga (10 minuta): a. Tražitelj posla se ukratko predstavi poslodavcu. b. Poslodavac postavlja pitanja tražitelju posla, a tražitelj posla odgovara

KA2- Distance learning for vulnerable adults

	c. Promatrač prati razgovor i verbalnu i neverbalnu komunikaciju sudionika 6. Evaluacija u odvojenim "sobama": svaki sudionik opisuje iskustvo sa svojom ulogom: a. Tražitelj posla: kako su se osjećali zbog pitanja, kako su se odlučili za odgovor, koji su im dijelovi bili izazovni... b. Poslodavac: kako/zašto su odabrali pitanja, jesu li zadovoljni odgovorima, kako su se osjećali tijekom intervjua, kako bi odgovorili na ista pitanja... c. Promatrač: kako su reagirali tražitelj posla i poslodavac, opažanja verbalne i neverbalne komunikacije, moguće bilješke o tome što se moglo učiniti drugačije 7. Zajednička evaluacija: sudionici napuštaju odvojene "sobe" i vraćaju se u glavnu "sobu". Svaka grupa daje izvješće o svom razgovoru za posao: kako je proteklo predstavljanje, koja pitanja je postavio poslodavac, kako je tražitelj posla odgovorio, kako je neverbalna komunikacija uključena u razgovor... Mentor postavlja dodatna pitanja kako bi ohrabrio prezentere i izvukao odgovore od ostalih sudionika. 8. Mentor i sudionici sažimaju upute kako se pripremiti za razgovor za posao.
Prilagodbe učenju na daljinu: na što trebamo obratiti pažnju, moguće prepreke...	1. U slučaju da sudionici ne mogu otvoriti priloge (podsjetnike), mentor ih treba detaljno prezentirati cijeloj grupi. 2. Mentor treba imati napredno poznavanje online alata (podjela grupa u zasebne "sobe"). Moraju provjeriti jesu li sudionici pravilno podijeljeni. U slučaju tehničkih poteškoća, vježba se može izvoditi s cijelom grupom, bez odvajanja. 3. Ako razdvajanje u različite "sobe" nije moguće, igranje uloga se odvija pred cijelom grupom. 4. Mentor prije radionice odabire poznata zanimanja za igranje uloga. Sudionici ako žele mogu promijeniti dodijeljeno zanimanje. 5. Ako se sudionici ne mogu dogovoriti oko dodjeljivanja uloga, umjesto njih ih dodjeljuje mentor. 6. Tijekom igranja uloga mentor provjerava "sobe" i promatra sudionike, daje im bilješke i podršku.

KA2- Distance learning for vulnerable adults

	7. Ako znanje i tehničke mogućnosti dopuštaju, mentor i sudionici mogu snimati razgovore za posao. Grupa zatim gleda snimke tijekom evaluacije. 8. Ako mentor ocijeni da bi radionica mogla biti prezahtjevna za sudionike, mogu sastaviti scenarij za svaku "sobu". 9. Ako ima dovoljno vremena, sudionici mogu zamijeniti uloge (svatko od njih igra sve tri uloge).
--	--

KA2- Distance learning for vulnerable adults

3. Učenje na daljinu za starije osobe

Općenito – učenje na daljinu za starije osobe

Od početka pandemije u ožujku 2020. posvetili smo se učenju na daljinu – posebno izazovnom za ciljnu skupinu ranjivih odraslih osoba. Iako smo se do sada uglavnom vratili na format učenja u razredu, prikupili smo vrijedna zapažanja i iskustva o tome kako podržati starije osobe u učenju na daljinu.

Obilježja i ograničenja ciljne skupine

Kako ljudi stare, još uvijek imaju potrebu za učenjem, povezivanjem i rastom. Ljudi koji su u mirovini imaju više vremena za uključivanje u mogućnosti učenja, a broj dostupnih mogućnosti online učenja nastavlja brzo rasti. Međutim, to nije jedino što garantira pristup ili korištenje od strane starijih osoba. Starije osobe uglavnom se odlučuju za online trening jer se žele družiti, sudjelovati u rekreacijskim aktivnostima ili trebaju naučiti nešto praktično o uslugama e-uprave.

Budući da su navikli na različite pristupe učenju, teže se prilagođavaju promjenama pa im treba više vremena. Neki imaju rezerve i strahove od korištenja nove tehnologije i pristupe. Postoje i razlike u digitalnoj pismenosti, jer neki znaju, mogu i razumiju više od drugih. Razlog tome je i loše dotadašnje iskustvo ili nedostatak znanja i iskustva s tehnologijom te nedostatak računalne opreme kod kuće.

Promjene u percepcijskim, kognitivnim i psiho motoričkim sposobnostima povezane sa starenjem također imaju značajan utjecaj na sposobnost korištenja tehnologije u učenju. To uključuje normalne promjene kod starenja - vida, sluha, percepcije, pamćenja, razumijevanja, obrade informacija, radne memorije i/ili motoričke spretnosti. Ako se normalno starenje može okarakterizirati usporavanjem, internet se može okarakterizirati ubrzanjem. Nije čudno što mnogi stariji ljudi zaziru od korištenja računala i interneta. Svijest o usporavanju zbog dobrih promjena, frustracija složenosti i terminologijom, barijere su koje mnoge starije osobe teško prevladavaju. Ovaj nedostatak dugoročnih, stabilnih obrazaca interakcije i tehničkog okruženja za online učenje možda je najveća prepreka za ostvarivanje potencijala online učenja starijih osoba.

Motiviranje ciljne skupine da se uključi u aktivnosti učenja na daljinu

Mogućnosti obrazovanja u kasnijem životu zadovoljavaju sljedeće potrebe:

- Učenje novih stvari
- Održavanje mreže kontakata i smanjenje izolacije
- Održavanje kognitivnog i mentalnog zdravlja
- Razvoj novih poslovnih vještina za one koji žele ili trebaju ostati na tržištu rada
- Rekreacija.

Učenici seniori vjerojatno neće sudjelovati u online okruženjima koja su dosadna ili im nedostaje motivirajući sadržaj i aktivnosti. Postoji potreba za osmišljavanjem zanimljivijeg online učenja kako bi se stvorilo uspješnije okruženje za učenje za online učenike, posebno učenike seniore koji često nisu motivirani za sudjelovanje prema zahtjevima posla. Učenici seniori su znatiželjni, žele dobro iskoristiti svoje slobodno vrijeme i istovremeno steći nova znanja, kompetencije i ojačati kognitivne sposobnosti.

KA2- Distance learning for vulnerable adults

Učenici se osjećaju bolje ako su u sigurnom okruženju i u poznatom procesu, što bi trebali osigurati edukatori. Pristup edukatora bi trebao biti opušten, trebali bi biti spremni pomoći pri problemima s informatičkom pismenošću. Sadržaj nastave mora biti prilagođen nastavi na daljinu. Mnogo više naglasaka treba staviti na usmeno izražavanje, audio i video, manje na individualni, a više na grupni rad. Učenje na daljinu potrebno je malo pažljivije planirati unaprijed. Aktivnost mora biti jasno strukturirana, a dane upute vrlo precizne i jasne.

Individualni pristup se prije svega pokazao uspješnim, pa su tako edukatori održavali individualne sastanke i pozivali sudionike telefonom te ih korak po korak vodili do cilja u njihovom upoznavanju s tehnologijom.

Metode učenja na daljinu za starije osobe

Naziv radionice	POSTAVITE POLICU ZA KNJIGE U PADLETU
Metoda	Individualni ili grupni rad u Padletu
Svrha/ciljevi	Omogućiti suradničko sudjelovanje u dijeljenom prostoru.
Kratki opis	Padlet se može koristiti iz raznih razloga. Ne samo da učenici mogu surađivati na <i>walls</i> u stvarnom vremenu; učenici također mogu samostalno raditi na svojim <i>walls</i>. To, zajedno s mogućnošću učitavanja bilo koje vrste medija na <i>wall</i>, znači da se Padlet može koristiti za gotovo svaku lekciju. Učenici mogu dokumentirati svoje učenje postavljanjem videozapisa s uputama, stvaranjem novina, rješavanjem matematičkih problema i fotografiranjem za <i>ice-breaker</i> aktivnosti. Mogu razmišljati o svom učenju, tijekom procesa ili na njegovom završetku, dodajući bilješke na "zidove" koje su stvorili. Padleti se zatim mogu pretvoriti u slikovne datoteke i blogirati za dijeljenje. Ovdje ćete pronaći primjer korištenja Padlet zajedničkog prostora za postavljanje police za knjige za zajedničko čitanje i učenje.
Online alati	Padlet
Didaktička pomagala	/
Preporučeni broj sudionika	1-16
Trajanje	Fleksibilno
Upute za radionicu korak po korak	Edukator izrađuje Padlet ploču za postavljanje preporuka za knjige ili materijala za učenje ili za praćenje onoga što učenici čitaju. Preporuke edukatora ili drugih učenika pomoći će učenicima da pronađu nova štiva koja će zavoleti i proširiti svoja znanja o nekoj temi o kojoj trenutno uče.

KA2- Distance learning for vulnerable adults

	Zamolite učenike da ocjenjuju i komentiraju knjige koje čitaju za nastavu te da uključe i svoje osobne izbore.
Prilagodbe učenju na daljinu: na što trebamo obratiti pažnju, moguće prepreke...	- Provjerite mogu li svi učenici pristupiti poveznici na Padlet - Napravite tutorial o tome kako koristiti Padlet ako ga vaši učenici nikada prije nisu koristili i imaju poteškoća s njim

Naziv radionice	SAVRŠEN RECEPT
Metoda	Grupni rad, suradničko učenje
Svrha/ciljevi	Ciljevi: Socijalizacija, komunikacija, povećanje vrijednosti iskustva starijih, kreativnost, pamćenje, timski rad
Kratki opis	Ova metoda nam omogućuje korištenje kolektivnog i individualnog iskustva i znanja za rješavanje problema, sintezu učenja, kritičko i kreativno razmišljanje i promišljanje.
Alati	Bilo koja platforma na kojoj postoji ploča za dijeljenje ili opcija prikaza zaslona + moderator
Didaktička pomagala	/
Preporučeni broj sudionika	3 - 15
Trajanje	45 min
Tijek tečaja (korak po korak)	Podijelite sudionike u grupe od 3-5 i zamolite ih da naprave "savršen recept" za nešto što su nedavno naučili ili trenutno uče. U grupnom radu sudionici kreiraju "zajednički recept" na način da se oslanjaju na iskustvo svih sudionika. Zatim pozovite grupe da podijele svoj "savršeni recept" na zajedničkom sastanku.
Prilagodbe učenju na daljinu; na što trebamo obratiti pažnju, mogući izazovi	Odaberite platformu koja vam omogućuje da sudionike podijelite u grupe i dodijelite ih različitim "sobama". Posjetite "sobe" dok grupe rade i provjerite rade li sudionici suradnički te ih podsjetite na mjerenje vremena.

KA2- Distance learning for vulnerable adults

Naziv radionice	SJEĆAM SE
Metoda	Kreativno pisanje
Svrha/ciljevi	- Promicati kreativno pisanje - Omogućiti dijeljenje dragocjenih i važnih trenutaka - Razmišljati
Kratki opis	Ova aktivnost traži od učenika da napiše tekst o nečemu što je nedavno pročitao i što mu je ostalo u sjećanju. Takva samostalna vježba idealna je ako želite pomoći svojim učenicima da stimuliraju svoj um prije rada na većem projektu ili da prevladaju književnu blokadu, ili se može koristiti s većom grupom, gdje jednostavno zamolite sve da podijele ono što su napisali u grupama od 3 ili 4 osobe.
Alati	Bilo koja platforma na kojoj postoji ploča za dijeljenje ili opcija prikaza zaslona + moderator. Papir i alati za pisanje. Alternativno, platforma za suradnju kao što je Miro ili Padlet za istovremeno pisanje teksta online.
Didaktička pomagala	/
Preporučeni broj sudionika	Bilo koji
Trajanje	45 min
Tijek tečaja (korak po korak)	Zamolite sudionike da napišu "Ne znam zašto se sjećam...", a zatim nastave pisati petnaest minuta, ili koliko god dugo treba. Pisanje o vlastitim sjećanjima ponekad može potaknuti kreativnost na načine koje učenici možda ne shvaćaju, budući da je pamćenje ključni poticaj za kreativni rad, bez obzira na žanr. Ova vježba je korisna za učenike da oslobode svoj um i da im bude ugodno pri pisanju. Također je korisno steći naviku pisanja bez cenzuriranja. Sjećanja koja otkriju mogu se naći u priči ili pjesmi; stavljanje jednog sjećanja pored drugog također može imati neki neočekivani odjek. Ako ovu vježbu dijele s grupom, moglo bi biti poučno raspraviti koja su sjećanja bila posebno dirljiva ili zanimljiva ostalim piscima u skupini, budući da „najzvučnija“ sjećanja možda nisu ona koja bi očekivali.
Prilagodbe učenju na daljinu; na što trebamo obratiti pažnju, mogući izazovi	

KA2- Distance learning for vulnerable adults

Naziv radionice	UČENJE KROZ ČITANJE
Metoda	Metoda čitanja i rada s tekstom, slikama, kartama i fotografijama
Svrha/ciljevi	- Vježbati čitanje - Vježbati slušanje - Vježbati pravopis i izgovor
Kratki opis	Ovom metodom predavač sudionicima prezentira različite vrste tekstova. Sudionici stječu osobno iskustvo i poticaj da pažljivo čitaju tekstove, pokušavaju ih razumjeti i traže pomoć s riječima ili dijelovima teksta koje ne razumiju. Ovom metodom sudionici su poboljšali čitanje naglas, izgovor i razumijevanje različitih tekstova, kao i pravopis (npr. pravopis se razlikuje od izgovora) i naglašavanje.
Online alati	Bilo koja platforma na kojoj postoji ploča za dijeljenje ili opcija prikaza zaslona + moderator.
Didaktička pomagala	Tekstovi iz svakodnevnog života (obavijest, poziv, molba, pritužba, isprika...) itd. te razni tekstovi iz časopisa, novina ili internetskih izvora.
Preporučeni broj sudionika	Bilo koji
Trajanje	Fleksibilno
Upute za radionicu korak po korak	Predavač prikuplja tekstove iz svakodnevnog života (obavijest, poziv, molba, pritužba, isprika...) te razne tekstove iz časopisa, novina ili internetskih izvora. Najprije sama čita tekst naglas. Zatim potiče sudionike da čitaju tekstove naglas i podsjeća ih na naglasne točke ako je potrebno. Razumijevanje tekstova provjerava pitanjima i objašnjava im nepoznate riječi. Podsjeća sudionike na pravopisna pravila.
Prilagodbe učenju na daljinu: na što trebamo obratiti pažnju, moguće prepreke...	Ova metoda je dobra za učenje jezika i vježbu te se može prilagoditi ili nadopuniti dodatnim elementima u svrhu obrazovne aktivnosti.

Naziv radionice	NAUČI PRIČATI PRIČU
Metoda	Pričanje priče
Svrha/ciljevi	Razvijati vještine kao što su rješavanje problema, komunikacija, kreativnost, grupni rad.
Kratki opis	Jedna od najdemokratskijih metoda, jer sudionici imaju zadatak da slobodno napišu priču koja bi mogla poslužiti kao motivacijska, terapijska, kreativna, opuštajuća itd. (ovisno o svrsi i temi treninga). Trener samo postavlja pitanja koja sudionike usmjeravaju u strukturu pisanja.
Online alati	Bilo koja platforma na kojoj postoji ploča za dijeljenje ili opcija prikaza zaslona + moderator.
Didaktička pomagala	/

KA2- Distance learning for vulnerable adults

Preporučeni broj sudionika	3 - 9
Trajanje	1,5 sat
Upute za radionicu korak po korak	Sudionici na primjerima stječu osnovna znanja o vrstama pripovijedanja, pripovjedaču, građenju radnje, opisu i korištenju neverbalne komunikacije u pripovijedanju. Zatim dobivaju zadatak ispričati priču na određeni način (koristeći određenu pripovjedačku tehniku, narativni ton, vrstu priče). Nakon što su sve priče ispričane, sudionici međusobno komentiraju ostale priče. Primjeri zadataka pripovijedanja: 1. Suradnička bajka. Grupni rad. Podijelite sudionike u grupe od 4-5 osoba. Pokažite pet slika, metaforiskih kartica ili riječi na ekranu. Zadatak za grupu je isti: koristeći dani materijal izradi priču: problem-opis-rješenje. Sudionici u chatu (npr. Telegram) pišu jednu po jednu rečenicu određenim redoslijedom. Moderator ima pristup svim grupama, a zatim najavljuje sve završne priče. Pita za što se svi slažu i što bi htjeli dodati. Konačno, održava se opća rasprava u Zoomu ili negdje drugdje. Sudionici dijele svoja razmišljanja i moguća rješenja ili ishode. 2. Osobna priča. Individualno. Dana je slika (predmet) ili riječ/tema, a zadatak je napisati kratku priču koju svi dijele s grupom. 3. Zabavan način da se omogući pričanje priče u grupi je zamoliti sudionike da "uhvate" nešto što ima priču. Mogli bi naizmjenice pričati svoju priču ili potaknuti ostatak grupe da pogodi priču koja stoji iza njihove "stvari". Potonji obično stvara neke smiješne imaginarne sporedne priče. Ova aktivnost može poslužiti kao zagrijavanje.
Prilagodbe učenju na daljinu: na što trebamo obratiti pažnju, moguće prepreke...	Važno je osigurati da se sudionici osjećaju ugodno u grupi jer svaka aktivnost pripovijedanja podrazumijeva dijeljenje, a ponekad i dijeljenje osjetljivih informacija.

Naziv radionice	KADA KONCENTRACIJA PADNE
Metoda	METODA ZA PODIZANJE KONCENTRACIJE
Svrha/ciljevi	Održavanje koncentracije
Kratki opis	Metoda koja nam pomaže da dođemo u stanje takve pažnje u kojoj uspijevamo spojiti namjere, ideje, emocije i radnje, te tako možemo postići željene rezultate, bilo da je zadatak težak ili jednostavan.
Online alati	Video konferencija (npr. Zoom, MS Teams)

KA2- Distance learning for vulnerable adults

Didaktička pomagala	Vježbe disanja i istezanja Slika akupresurnih točaka
Preporučeni broj sudionika	Neograničen
Trajanje	10 minuta
Upute za radionicu korak po korak	Kada mentor primijeti da sudionici gube koncentraciju, pravi kratku pauzu i izvodi sljedeće vježbe: 1. Vježbe istezanja: mentor traži od sudionika da se usprave (mogu sjediti) i lagano gurnu ramena unatrag. Zatim u isto vrijeme podignite ruke što je više moguće. Nagnite glavu prema ramenima lijevo-desno, gore-dolje, pogledajte lijevo-desno preko ramena. Vježbe se mogu ponoviti nekoliko puta. 2. Mentor traži od sudionika da ustanu i dođu do prozora, vrata, naslone se na njih i nekoliko puta udahnu svježi zrak, zatvore ih, a zatim se vrate do računala. 3. Slijede vježbe disanja: mentor vodi sudionike u dubok udah i izdah, podsjećajući ih na dijafragmalno disanje; glasom ih usmjerava da pokušaju mirno disati, ne tjerajući ih na izdah, kako bi napravili mjesta za svježi zrak. Kada udahnu, pokušavaju ispuniti sve skrivene kutove pluća; udahnuti zrak može se zamisliti u svježoj, sunčanoj boji, a izdahnuti u tamnijoj boji. Disanje je bez napora, fokusirano. Tijekom disanja mogu brojati. 4. Masaža: mentor pokazuje sudionicima neke akupresurne točke i refleksne zone na rukama (dlanovima) koje utječu na mozak, a time i na opću dobrobit; vođena masaža i potiče sudionike da ga oponašaju. 5. Kada završe vježbe pažnje, mentor ih usmjerava natrag na temu, napravi kratak sažetak i nastavlja. 6. U slučaju duže radionice ili predavanja, napravite nekoliko kratkih pauza.
Prilagodbe učenju na daljinu: na što trebamo obratiti pažnju, moguće prepreke...	Sudionicima može biti neugodno pri izvođenju vježbi koncentracije, pa im dopustite da isključe kamere i opušteno rade vježbe. Nakon završenih vježbi molimo ih da ponovno uključe kamere.

KA2- Distance learning for vulnerable adults

4. Učenje na daljinu za useljenike

Općenito – učenje na daljinu za useljenike

Od početka pandemije u ožujku 2020. posvetili smo se prilagodbi na učenje na daljinu, koje je posebno izazovno za ciljnu skupinu ranjivih odraslih osoba. Edukatori odraslih počeli su koristiti metode učenja na daljinu s imigrantima, kao potrebnu podršku i motivaciju za jačanje komunikacije na slovenskom jeziku te za jačanje samopouzdanja i širenje društvenih kontakata. Jezična barijera im predstavlja prepreku u praćenju uputa i aktivnom sudjelovanju u učenju na daljinu. Poznavanje informacijsko-komunikacijske tehnologije i mogućnost njenog korištenja je također pitanje koje trebamo razmotriti.

Obilježja i ograničenja ciljne skupine

Ciljnu skupinu imigranata karakterizira strah od uključivanja i odbacivanja te nisko samopoštovanje. Ova se ciljna skupina osjeća sigurno i ugodno uglavnom u krugu obitelji – nemaju široku društvenu mrežu. Ne razumiju slovenski jezik i imaju nisku funkcionalnu pismenost. To je jedan od razloga zašto su često suočeni s nedostatkom informacija (nerazumijevanjem), znanja i vještina – kompetencija za učinkovitu integraciju u društvo, što dovodi do socijalne isključenosti.

Prepreke: sudionici nisu dovoljno vješti u korištenju digitalnih alata, neki od njih nemaju pristup ICT alatima. Govore i razumiju samo svoj jezik i žive u malim prostorima u velikim obiteljima. Njihovo kulturno porijeklo također može biti važna prepreka – uključivanje u aktivnosti se ne očekuje niti je poželjno. Slaba društvena podrška koju imaju ne može pružiti dovoljnu potporu za uključivanje u aktivnosti.

Motiviranje ciljne skupine da se uključi u aktivnosti učenja na daljinu

Ova ciljna skupina u aktivnostima učenja na daljinu mora se osjećati motivirano za učenje, a da bi se to postiglo, vrlo je važno stvoriti okruženje u kojem se ti sudionici osjećaju sigurno i prihvaćeno.

Mogu se koristiti sljedeći pristupi:

- Sudjelovanje u aktivnostima u kojima se sudionici djelomično poznaju (sudjelovanje s prijateljima/poznanicima) – razmjena iskustava od početka epidemije.
- Kontakti sa širom mrežom ljudi (pomoć članova obitelji)
- Korištenje digitalnih platformi i alata koje poznaju (Viber, Facebook Messenger)
- Učenje (uz pomoć mentora) korištenjem digitalnih alata i platformi (npr. Zoom konferencije)
- Rad u grupama: različit napredak sudionika
- Aktivnosti uključivanja ko-sudionika: oni koji brže napreduju pomažu sudionicima koji sporo napreduju (na taj se način može proširiti i društvena mreža sudionika)
- Posrednik (ako je dostupan) pomaže sudionicima koji se suočavaju s poteškoćama u razumijevanju
- Polaznici surađuju u formuliranju sadržaja učenja – radne potrebe, rješavanje službenih dokumenata, posjet liječniku...
- Upoznavanje s kulturom većinskog naroda i predstavljanje vlastite kulture (predstavljanje blagdana, tradicionalnih jela...)

KA2- Distance learning for vulnerable adults

Korištenjem svih ovih pristupa sudionicima se šalje poruka da učenje na daljinu nije nemoguć zadatak, što ih dodatno motivira da ustraju u učenju.

Metode učenja na daljinu za imigrante

Naziv radionice	Virtualni kviz
Metoda	PROVJERITE ŠTO ZNAM
Svrha/ciljevi	Uz podršku multikulturalnog posrednika, sudionici uče slovenski jezik i dobivaju informacije o mogućnostima koje nudi lokalno okruženje.
Kratki opis	Metoda omogućuje učenje slovenskog jezika na praktičan način. Posebna se pozornost posvećuje potrebama polaznika - na taj način se biraju i teme radionica. Na taj način također motiviramo polaznike da zapamte slovenski jezik. Slikovni i video materijal se također koriste za bolje rezultate. Ovom metodom polaznici dobivaju i podršku za prve korake u lokalnoj sredini.
Online alati	Video konferencija (npr. Zoom, MS Teams), PDF prezentacija - fotografije, Kahoot aplikacija
Didaktička pomagala	/
Preporučeni broj sudionika	6
Trajanje	4 radionice - 45 minuta
Upute za radionicu korak po korak	1. Mentor najavljuje temu radionice uz pomoć fotografije dijeljenjem ekrana (npr. škola) 2. Počinje opisom škole na slovenskom jeziku, ljudi i događaja i aktivnosti u vezi s njom, npr. prostori, roditeljski sastanak, učitelj... Multikulturalni posrednik pita sudionike razumiju li o čemu mentor govori i nudi podršku u komunikaciji te ih potiče da ponove/izgovore ključne riječi. 3. Na kraju svakog susreta mentor priprema kviz koji sudionici rješavaju bez pomoći multikulturalnog posrednika. Pitanja trebaju biti jednostavna, a odgovori različiti, ne slični (razredni učitelj - učitelj), na primjer: Tko je na slici? a. zubar b. učitelji c. kuhar Pazite da u odgovore uključite riječi (u našem slučaju, osobe) o kojima smo razgovarali na radionici. Tako ćete poboljšati usvajanje novih riječi.

KA2- Distance learning for vulnerable adults

	4. Susret se zaključuje tako što mentor i multikulturalni posrednik potiču sudionike da podijele riječ koju najviše pamte (ako mogu, mogu i napisati u chatu) i pokušaju je povezati s nekom drugom riječju koja se uklapa u kontekst.
Prilagodbe učenju na daljinu: na što trebamo obratiti pažnju, moguće prepreke...	1. Ako je moguće, odaberite što više zabavnih fotografija radi lakšeg razumijevanja, jer ćete tako stvoriti opuštenu atmosferu u grupi, možda će sudionici čak i lakše zapamtiti nove riječi. 2. Mentor treba nekoliko puta provjeriti da li ga svi jasno čuju. Za povećanje koncentracije možete si pomoći i zabavnim videom vezanim uz temu.

Naziv radionice	Svakodnevne situacije
Metoda	Igranje uloga
Svrha/ciljevi	Svrha igre uloga je provjeriti razinu znanja slovenskog jezika u skupini i kako se sudionici snalaze u različitim situacijama u privatnom i javnom životu. Kroz osobno iskustvo (prihvatanje različitih uloga) sudionici stječu komunikacijske vještine u različitim svakodnevnim situacijama. Ova metoda omogućuje prevladavanje straha od nastupa na stranom jeziku, a ujedno polaznici vježbaju govorničke vještine i jačaju komunikaciju na slovenskom jeziku. Način i oblici rada moraju biti prilagođeni dobi i interesima polaznika.
Kratki opis	Sudionici vježbaju u parovima kako se snalaze u razgovoru u različitim situacijama iz svakodnevnog života (kupac - prodavač, pacijent - liječnik, roditelj - učitelj, čitatelj - knjižničar, podstanar - stanodavac i sl.).
Alati	Video konferencija (npr. Zoom, MS Teams ...)
Pomagala	• popis / slike mogućih situacija
Preporučeni broj sudionika	6–12
Trajanje	60-90 minuta
Tijek radionice (korak po korak)	1. Mentor predstavlja upute za igranje uloga. Zajedno pregledavaju moguće svakodnevne situacije i fraze na slovenskom koje se koriste u pojedinim situacijama. 2. Mentor provjerava razumijevanje opisanih situacija i podijeli sudionike u dvije sobe. Za svaku sobu mentor unaprijed određuje koju će situaciju/dijalog igrati. Mentor daje sudionicima nekoliko minuta za individualnu pripremu.

KA2- Distance learning for vulnerable adults

	- Sudionici u sobi dogovaraju se o podjeli uloga. Igraju situaciju koju odredi mentor (10 minuta). Ako imaju vremena, mogu promijeniti uloge i ponovno odigrati situaciju. - Evaluacija u odvojenim prostorijama: svaki sudionik podijeli iskustvo s ulogom koju je igrao. - Zajednička evaluacija: sudionici napuštaju odvojene prostorije i vraćaju se na zajednički sastanak. Svaki par izvještava kako su se snašli u igri uloga, gdje su bili mogući problemi, kako se odvijala komunikacija na slovenskom jeziku. Mentor potpitanjima potiče izlaganja i odgovore preostalih sudionika. - Mentor zajedno s polaznicima sažima odgovore sudionika i ističe najčešće pogreške. - Mentor i sudionici zaključuju evaluaciju razmišljanjem o tome kako bi se komunikacija u sličnim situacijama mogla poboljšati u budućnosti.
Prilagodbe učenju na daljinu; na što trebamo obratiti pažnju, mogući izazovi	- Mentor mora imati znanja za naprednije korištenje alata (dijeljenje u odvojene sobe). On/ona mora provjeriti jesu li sudionici pravilno podijeljeni. - Ako ne postoji mogućnost podjele sudionika u sobe, igra se uloga pred cijelom grupom. Mentor može identificirati parove pomoću aplikacije Whell of Names. - Mentor unaprijed određuje poznatije situacije igranja uloga. - Ako se sudionici ne mogu sami dogovoriti o podjeli uloga, određuje ih mentor. - Tijekom igre uloga mentor se uključuje u sobe, prati sudionike, vodi ih i pruža podršku. - Ako znanje i tehničke mogućnosti dopuštaju, mentor ili sudionici mogu snimiti igru uloga. Snimke zatim grupa pregledava tijekom evaluacije. - Ako mentor ocijeni da je način provedbe prezahtjevan za sudionike, može unaprijed odrediti scenarije za pojedine sobe, koje potom sudionici ponavljaju. - Ako metoda nije dovoljno zahtjevana, mentor može sudionicima dodijeliti uloge i situacije koje se manje koriste u svakodnevnim situacijama ili zahtijevaju teže fraze. - Ako ima dovoljno vremena, sudionici u prostoriji mogu igrati i druge uloge ili situacije.

Naziv radionice	Jezična radionica: Pet - pjesma u pet stihova
Metoda	Verbalno-tekstualna metoda (usmeno objašnjenje, razgovor, rad s tekstom)
Svrha/ciljevi	Ciljevi na osobnoj razini: - Stvaranje opuštene atmosfere

KA2- Distance learning for vulnerable adults

	- Stimuliranje mašte - Poticanje kreativnosti - Razvijanje odnosa prema umjetnosti Ciljevi na razini sadržaja: - Obogaćivanje rječnika - Upoznavanje sastava rečenica i osnovnih triju vrsta riječi
Kratki opis	Sudionici skladaju pjesmu na određenu temu koristeći svoju maštu kako bi nadopunili dizajn skladane pjesme. Na kraju prezentiraju pjesmu (stihove) drugima, komentiraju pjesmu i ispisuju nepoznate riječi. Nepoznatim riječima pokušavaju pronaći sinonime i antonime. Kako bi pojačali opuštenu atmosferu, pjevaju svoju pjesmu uz instrumentalnu glazbenu osnovu.
Alati	Video konferencija (npr. Zoom, MS Teams ...)
Pomagala	Dokument (.docx) s dizajnom pjesme / teksta u koji se mogu umetnuti podaci Glazba
Preporučeni broj sudionika	3 - 8
Trajanje	45–60 minuta
Tijek radionice (korak po korak)	1. Mentor upoznaje polaznike s temom radionice. Tema se bira prema aktualnosti, interesima ciljne skupine (ako je unaprijed poznato) i predznanju sudionika. 2. Mentor daje upute za skladanje i osmišljavanje pjesme. 3. Mentor objašnjava sudionicima što su imenice i potiče ih da koriste jednu u prvom stihu pjesme. 4. Mentor objašnjava sudionicima što su pridjevi i potiče ih da koriste dva u drugom stihu pjesme. 5. Mentor objašnjava sudionicima što su glagoli i potiče ih da koriste tri u trećem stihu pjesme. 6. Sudionici pojedinačno predstavljaju svoju pjesmu. 7. Komentiraju napisanu pjesmu i zapisuju nove riječi kojima pokušavaju pronaći sinonime i antonime 8. Čitanje ili pjevanje pjesama uz glazbu. 9. Radionica završava raspravom - evaluacijom: mentor sažima svrhu radionice; sudionici dijele što su naučili i kako su se osjećali tijekom radionice.
Prilagodbe učenju na daljinu; na što trebamo obratiti pažnju, mogući izazovi	1. Važno je da se rad odvija u opuštenoj atmosferi, važno je i da je grupa povezana. 2. Bez osobnog kontakta teško je potaknuti maštu. 3. Odsutnost pokreta 4. Metoda nije prikladna za početnike u području slovenskog jezika.

KA2- Distance learning for vulnerable adults

Naziv radionice	Pjevajte – uz pjesmu
Metoda	Audio – vizualna metoda “Pjevajte uz pjesmu”
Svrha/ciljevi	Osnovna svrha radionice je povećati znanje stranog jezika. Osim toga, ova metoda omogućuje sudionicima da upoznaju kulturu zemlje u kojoj žive. Neizravno postizemo i veću povezanost sudionika.
Kratki opis	Metoda omogućuje učenje stranog jezika u opuštenom okruženju i na dinamičniji način. Ova metoda se bavi različitim percepcijskim kanalima. Ova metoda također omogućuje lakše pamćenje. Metoda također jača pozitivne osjećaje kod sudionika. Metoda daje priliku za učenje na nesvjesnoj razini.
Online alati	Video konferencija (npr. Zoom, MS Teams)
Didaktička pomagala	• Pjesma (video/audio i titlovi ili zasebni stihovi) • Papir/bilježnica za vođenje rječnika nepoznatih riječi
Preporučeni broj sudionika	1 do 6
Trajanje	45 – 60 minuta
Upute za radionicu korak po korak	1. Mentor pronalazi pjesmu kojom želi predstaviti određenu temu. To može biti i pjesma koja odražava kulturu većinskog naroda. 2. Sudionici prvo samo poslušaju pjesmu. S obzirom na to da sudionici uče jezik, malo je vjerojatno da će u potpunosti razumjeti pjesmu. 3. Mentor daje sudionicima priliku da pogode temu pjesme. Mentor uključuje sve sudionike u raspravu o temi pjesme. 4. Sudionici zatim ponovno slušaju pjesmu, ovaj put s titlovima. Ako snimka ne nudi ovu opciju, mentor dijeli ekran s tekstom. 5. Mentor vodi sudionike do dubljih tema ili dubljeg istraživanja pjesme. Najprije mentor pazi da sudionici razumiju svaki stih pjesme. Sudionici zapisuju nepoznate riječi u bilježnice i prevode ih. Zatim dublje istražuju u smislu saznavanja pozadine pjesme, npr. pita koje je značenje pjesme, kakvi osjećaji obuzimaju sudionike dok slušaju pjesmu, imaju li sličnu pjesmu u svojoj zemlji itd. 6. Mentor potiče sudionike na pjevanje. On/ona dijeli tekst pjesme na ekranu. Pjesma se može pjevati i u obliku karaoka (ako postoji takva snimka). Sramežljiviji sudionici mogu isključiti mikrofone. 7. Mentor polako zaključuje sastanak sažimajući susret (koje su nove riječi sudionici naučili, što je ovom pjesmom želio prenijeti sudionicima itd.) 8. Sastanak završava tako da mentor potiče sudionike da koriste najmanje tri nove riječi koje su naučili. Do sljedećeg sastanka sudionici bi trebali koristiti novonaučene riječi u svojim svakodnevnim obavezama. 9. Sljedeći sastanak počinje davanjem povratne informacije o zadanoj zadaći.

KA2- Distance learning for vulnerable adults

Prilagodbe učenju na daljinu: na što trebamo obratiti pažnju, moguće prepreke...	1. Važno je da se radionica odvija u opuštenoj atmosferi, da je grupa povezana, da se pjevanje ne ocjenjuje te da se sudionici međusobno podržavaju i bodre. 2. U slučaju da polaznici prate radionicu putem telefona, bolje je da im unaprijed pošalju stihove u tiskanom obliku. 3. U slučaju da organiziramo samo jednokratnu radionicu, kraj radionice se mora prilagoditi. Mentor polaznicima ne zadaje domaću zadaću, već ih na ovoj radionici potiče da koriste nove riječi u rečenicama.
---	--

Naziv radionice	Savršena slika
Metoda	Igrifikacija
Svrha/ciljevi	U opuštenoj atmosferi polaznici uče nove riječi i slovenski jezik. Na taj način mogu naučiti i povijest grada, ostavštinu.
Kratki opis	Kroz igru polaznici uče određene vještine, predani su, aktivno povezani sa sadržajima i stvaraju pozitivan stav prema učenju.
Online alati	Video konferencija (npr. Zoom, MS Teams), Miro ploča
Didaktička pomagala	• papir • olovka, bojice, markeri
Preporučeni broj sudionika	10
Trajanje	30 minuta (ovisno o broju sudionika)
Upute za radionicu korak po korak	1. Mentor prezentira upute za igru. 2. Sudionici se pripremaju za pogađanje riječi. Moraju shvatiti riječ prije nego im ponestane vremena ili odrediti broj pokušaja pogađanja. 3. Mentor zapisuje slova koja se nalaze u riječi i također slova koja nisu u riječi. Riječi se zatim koriste u rečenicama radi boljeg razumijevanja. 4. Mentor rezimira susret (koje su nove riječi sudionici naučili, što je htio naučiti sudionike ovom igrom itd.) 5. Sastanak završava tako da mentor potiče sudionike da koriste najmanje tri nove riječi koje su naučili. Do sljedećeg sastanka sudionici bi trebali koristiti novonaučene riječi u svojim svakodnevnim zadacima. 6. Sljedeći sastanak počinje povratnom informacijom o zadanoj zadaći.
Prilagodbe učenju na daljinu: na što trebamo obratiti pažnju, moguće prepreke...	1. Važno je da radionica bude u opuštenoj atmosferi, da je grupa povezana, da se ne procjenjuje koliko dobro netko već govori i da se sudionici prihvaćaju takvi kakvi jesu. 2. Mentor se mora pobrinuti da svi sudionici sudjeluju u igri.

KA2- Distance learning for vulnerable adults

	3. Sudionici bi se mogli pokušati staviti u ulogu mentora i zamisliti koju riječ. Umjesto jedne riječi, mogu pokušati pogoditi frazu.
--	---

Naziv radionice	Dubinsko učenje i samospoznaja
Metoda	Pisanje "dvostrukog" dnevnika
Svrha/ciljevi	Svrha ove metode je potaknuti sudionike da nauče slovenski (jezik većinskog naroda) i zapisati osjećaje i mišljenja na individualnim sastancima (savjetovanje ili podrška). Ovom metodom potičemo sudionika da analizira osjećaje i mišljenja koja se razvijaju tijekom sastanka ili savjetovanja. Također ih potičemo da razmišljaju "dublje" i da osvijeste, te da izraze svoje osjećaje i mišljenja. Posredno, svrha radionice je da polaznici koji uče novi jezik (njihova razina predznanja je već na razini A2), poboljšaju vještine pisanja, obogate vokabular i nauče primjerene načine reagiranja na specifične životne situacije.
Kratki opis	Metoda predstavlja način promišljanja stečenog znanja. U zadnjim minutama sastanka sudionik zapisuje što je naučio i kakve je osjećaje doživio tijekom ovog susreta, može zapisati i svoje mišljenje ili misli. Zapis se radi prema unaprijed pripremljenom prijedlogu, npr. na lijevoj strani lista ispisuje promišljanje onoga što je naučio na ovom susretu, a na desnoj strani lista ispis mišljenja, razmišljanja, osjećaja itd.
Online alati	Video konferencija (npr. Zoom, MS Teams ...)
Didaktička pomagala	• Bilježnica • PPT i materijal • Primjer napisanog "dvostrukog" dnevnika
Preporučeni broj sudionika	Individualno
Trajanje	120 minuta
Upute za radionicu korak po korak	1. Mentor upoznaje sudionika s temom sastanka. Temu treba prilagoditi potrebama sudionika (npr. komunikacija s liječnikom). Zatim mentor polazniku prenosi znanja iz odabrane teme - vokabular, dijalozi itd. 2. Na kraju sastanka mentor također potiče sudionika da razmisli o onome što je naučio na ovom sastanku. Mentor razvija pozitivnu klimu i povjerljivo okruženje. 3. Upoznajte ga s metodom pisanja dvostrukog dnevnika (podijelite primjer jednog pisanja). Zamolite ga da na lijevu stranu A4 lista zapiše ono što je naučio, a na desnu da zapiše osjećaje i misli koje je imao tijekom ovog sastanka. Može pisati npr. i o tome kako se osjećao kada je

KA2- Distance learning for vulnerable adults

	prvi put otišao liječniku, zašto ne ide liječniku, što ga sprječava u komunikaciji s liječnikom itd. 4. Nakon upisivanja misli u dnevnik, fokus mentora je na ispravcima i analizi napisanog. Mentor također daje podršku sudioniku za sljedeće događaje koje će imati u svakodnevnom životu.
Prilagodbe učenju na daljinu: na što trebamo obratiti pažnju, moguće prepreke...	1. Sastanak se mora održati u mirnom i povjerljivom okruženju (bez ometanja vanjskih čimbenika). 2. Također moramo obratiti pažnju na činjenicu da sudionici (imigranti) nemaju visoko razvijeno samopouzdanje i da je teško govoriti o svojim osjećajima.

KA2- Distance learning for vulnerable adults

5. Učenje na daljinu za *dropoute*

Općenito - učenje na daljinu za *dropoute*

Rano napuštanje školovanja prepreka je gospodarskom rastu i zapošljavanju. Koči produktivnost i konkurentnost te potiče siromaštvo i društvenu isključenost. Sa svojom sve manjom radnom snagom, Europa mora u potpunosti iskoristiti svoje ljudske resurse. Mladi ljudi koji prerano napuste obrazovanje i osposobljavanje sigurno će imati nedostatak vještina i kvalifikacija. Suočeni su s većim rizikom od nezaposlenosti, socijalne isključenosti i siromaštva.¹

Mnoge ustanove za obrazovanje odraslih imaju iskustva u nastavi za *dropoute* u programu Osnovno obrazovanje odraslih. Zbog COVID-19 i zatvaranja škola i javnih ustanova, postojeća kriza učenja se povećala. Zbog nesređenih društvenih i ekonomskih uvjeta, nemali broj polaznika ovog programa bio je isključen iz mogućnosti pohađanja programa. Ipak, organiziranjem nastave za one koji imaju opremu kod kuće polaznici su mogli sudjelovati u nastavi putem Zooma. Ovakvim pristupom sigurno osiguravamo lakši povratak u školu. U nekim slučajevima metode u ovom paketu nisu se mogle implementirati kao aktivnosti učenja na daljinu. To je bilo zato što čak ni tijekom karantene te organizacije nisu imale dozvolu svoje nacionalne agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih za to. Također zbog slabih digitalnih kompetencija sudionika to nije uvijek bilo moguće.

Nastavu putem Zooma tijekom COVID-19 u mnogim su školama karakterizirale uglavnom niža motivacija za sudjelovanje, sudjelovanje bez upotrebe kamere ili čak mikrofona te sudjelovanje manjeg broja sudionika. Nastavnici su polaznicima dali mnogo materijala za samostalno učenje, no polaznici ovog programa nemaju visoko razvijenu kompetenciju učenja, pa ova metoda nije puno pridonijela poboljšanju ostvarenja ishoda učenja. Individualna podrška putem Zooma ili drugih videokonferencijskih alata pokazala se vrlo produktivnom, odnosno nudila je individualnu podršku u učenju. Pozitivan učinak daje prisutnost tehničke podrške tijekom većine lekcija. Time će se poboljšati provedba programa.

Obilježja i ograničenja ciljne skupine

Mladi ljudi s nezavršenim obrazovanjem (*dropouti*) jedna su od najranjivijih ciljnih skupina. Pojedinci koji dolaze iz socijalno i ekonomski slabijih obitelji skloniji su napuštanju škole. Mladi ljudi koji napuštaju obrazovni sustav prije stjecanja strukovnog obrazovanja suočavaju se s brojnim izazovima. Osim njihove socijalne ranjivosti i nedostatka podrške za nastavak školovanja, nedostaju im i vještine koje bi im pomogle da prebrode trenutnu situaciju. Zbog nedostatka osnovnog obrazovanja nedostaje im funkcionalna pismenost pa posljedično imaju manje mogućnosti zapošljavanja i ekonomskih mogućnosti. Zbog nedostatka mnogih kompetencija s kojima bi mogli konkurirati na tržištu rada, teže se zapošljavaju, što uzrokuje frustraciju, (osobno) nezadovoljstvo, nemotiviranost te osjećaj otuđenosti i manje vrijednosti.

Postoje četiri glavne kategorije karakteristika *dropouta*: demografske, socijalne i obiteljske, devijantno ponašanje u društvu i u školi. Neke od češćih karakteristika *dropouta* uključuju etničku pripadnost, nizak socioekonomski status, porijeklo iz obitelji s jednim roditeljem, visoku stopu izostanaka s nastave,

¹ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/european-semester_thematic-factsheet_early-school-leavers_en_0.pdf

KA2- Distance learning for vulnerable adults

disciplinske probleme, ponavljanje razreda, slab školski uspjeh i loše rezultate na testovima postignuća. Također, tu su i uloga obitelji u odluci učenika da napusti školu te utjecaj vršnjaka, kao i neuhranjena djeca ili djeca koja zbog lošeg okruženja i socijalne isključenosti moraju ići na posao.

Napuštanje škole posebno se očituje u nerazvijenim zemljama i zemljama u razvoju, u kojima je ova pojava uočena između zadnjih razreda osnovne i srednje škole. U industrijaliziranim zemljama napuštanje se događa u tercijarnom obrazovanju ili sveučilišnim studijima.

Dropout se može klasificirati: prema trajanju (privremeno ili definitivno - ima učenika koji se vraćaju u učionicu nakon nekog vremena, dok drugi trajno napuštaju sustav), prema opsegu (u nekim slučajevima na napuštanje se ne gleda kao cjelinu zbog prelaska učenika u drugu obrazovnu ustanovu), prema trenutku u kojem se to događa (ovo ovisi o putanji koju je učenik napravio i obrazovnoj razini koju je dosegao: predškolska, osnovna, srednja ili sveučilišna).

Napuštanje škole ima različite uzroke koji objašnjavaju pojavu. Dva glavna uzroka su unutar škole i izvan nastave. Unutar škole imaju veze s uzrocima ili unutarnjim čimbenicima učenika. Među njima su: problemi u ponašanju, problemi s učenjem, emocionalni poremećaji, nedostatak motivacije i/ili interesa, aktivan društveni život nakon školskih aktivnosti, slaba identifikacija sa školom, loš uspjeh, ponavljanje. Izvan škole - vanjski uzroci, od socioekonomskih do obiteljskih: uključivanje u rad (zbog ekonomskih problema u obitelji, učenik vidi potrebu za radom i stoga napušta školu), trudnoća, roditelji imaju niska očekivanja u vezi školovanja, roditelji koji nisu stekli obrazovanje, nedostatak stalnog prebivališta, nedovoljna primanja u kući, škole koje se nalaze na velikoj udaljenosti (djeca moraju putovati nekoliko kilometara dok ne stignu na odredište, to utječe na redovito pohađanje nastave), napuštanje škole od strane ostalih rođaka, premalo razgovaranja o školi.

Oni koji su izvan obrazovnog sustava dio su nezaposlenih i socijalno isključenih skupina. Također, te osobe mogu biti dio kriminalnih i nasilnih skupina. Nedostatak obrazovanja sprječava muškarce i žene da budu u mogućnosti pobjeći iz siromaštva jer nemaju mentalne ili fizičke sposobnosti da teže stabilnom i dobro plaćenom poslu. Posljedično dolazi do pada u razvoju gospodarstava.

Motiviranje ciljne skupine za pristup aktivnostima učenja na daljinu

Dropouti koji konačno odluče nastaviti školovanje i vratiti se u obrazovni sustav, imaju dovoljno motiva za to. Obično to rade jer su shvatili da će sa završenom osnovnom/srednjom školom dobiti bilo kakvo ili bolje zaposlenje. Ponekad je to kada su se oporavili od obiteljskih problema ili strašnih nesreća koje su im se dogodile i dovele do prekida školovanja. Bitno je da kad dropout odluči završiti školu, obično u tome i uspije. Ciljna skupina sudionika u aktivnostima učenja na daljinu mora se osjećati motivirano za učenje, stoga je vrlo važno stvoriti okruženje u kojem se ti sudionici osjećaju sigurno i prihvaćeno.

Možemo koristiti sljedeće pristupe:

- Korištenje poznatih digitalnih platformi i alata (Viber, Facebook Messenger)
- Učenje ili pomoć u korištenju novih digitalnih alata i platformi (npr. Zoom konferencija)
- Rad u grupama: različito napredovanje sudionika
- Promicanje uzajamne pomoći – oni koji brže napreduju pomažu onima koji napreduju sporije
- Sudionici sudjeluju u osmišljavanju sadržaja učenja.

KA2- Distance learning for vulnerable adults

Metode učenja na daljinu za osobe koje su napustile školu

Naziv radionice	KRUG PITANJA
Metoda	Samo pitanja
Svrha/ciljevi	Zainteresirati sudionike za svaku temu i vježbati komunikacijske vještine
Kratki opis	Sudionici vode razgovor samo na temelju pitanja
Online alati	Zoom
Didaktička pomagala	/
Preporučeni broj sudionika	4-6
Trajanje	Najviše 15 minuta
Korak po korak upute za radionicu	1. Mentor odabire temu (povijest, zemljopis...) i dijeli tekst, kratki video ili film o odabranoj temi 2. Mentor na kratkoj priči daje primjer kako napraviti pitanje (postavlja nekoliko pitanja u nizu) 3. Sudionici pripremaju pitanja u 10 minuta koristeći informacije koje su pronašli na Internetu kako bi oblikovali pitanje 4. Mentor mijenja pogled sudionika u prikaz učionice (postavka u Zoomu – Immersive view) 5. Usmjerava sudionike (u smjeru kazaljke na satu) i postavlja pravila komunikacije
Prilagodbe učenju na daljinu: na što trebamo obratiti pažnju, moguće prepreke...	1. U slučaju nepostojanja inspiracije, sudionik može preskočiti postavljanje pitanja 2 puta prije nego što ispadne iz igre

Naziv radionice	EDUKATIVNA KUHINJA
Metoda	Demonstracija
Svrha/ciljevi	Učenje/ostvarenje organizacije, socijalizacije, suradnje, grupne kohezije
Kratki opis	Sudionici u kuhinji uče kroz rad, postižu koheziju, stapaju različite regionalne stilove kuhanja i uživaju u različitostima.
Online alati	Zoom, MS Teams
Didaktička pomagala	Sastojci, lonci, kuhinjska oprema

KA2- Distance learning for vulnerable adults

Preporučeni broj sudionika	6-8
Trajanje	4 sata
Korak po korak upute za radionicu	*Mentor sudionika prethodno obavještava o sastojcima i receptu 1. Pozdrav sudionicima 2. Ledolomac - grupiranje po začinima - sudionici biraju regionalni začin, a zatim se dijele u grupe/sobe 3. Davanje uputa 4. Grupiranje i odabir sastojaka i recepata - sudionici mogu promijeniti dva sastojka 5. Mentor daje upute i prati grupe i proces 6. Tijekom kuhanja sudionike se potiče na dijeljenje osjećaja, emocija i priča 7. Sudionici jedu zajedno i promišljaju o iskustvi
Prilagodbe učenju na daljinu: na što trebamo obratiti pažnju, moguće prepreke...	Svi bi trebali ići istim tempom Provjera alergija Mentor treba imati kuharske vještine

Naziv radionice	RAZGLEDNICA U BUDUĆNOST
Metoda	Metoda promatranja, percepcije i emocija
Svrha/ciljevi	Pišući razglednicu/pismo sebi u budućnosti, sudionici osvještavaju zašto (ne)studiraju i shvaćaju kako im studij može pomoći u ostvarivanju životnih ciljeva. Cilj je motivirati sudionike da planiraju svoju budućnost i postignu svoje ciljeve u učenju.
Kratki opis	Ovaj alat se često koristi i to uglavnom na početku intervencije. Postoji nekoliko načina za korištenje alata; e-pošta, razglednica, pismo itd. Sudionicima je zabavno i pomalo izazovno pisati sami sebi, ali su uzbuđeni što će jednom u budućnosti dobiti svoja vlastita pisma. Alat se koristi za poboljšanje sposobnosti sudionika da gledaju naprijed i ostvare ciljeve. Nagrada dolazi kada dobiju svoj vlastiti tekst natrag i imaju priliku razmišljati o vlastitom procesu učenja/razvoja.
Online alati	Zoom

KA2- Distance learning for vulnerable adults

Didaktička pomagala	Futureme.org
Preporučeni broj sudionika	bez ograničenja
Trajanje	30-60 minuta
Korak po korak upute za radionicu	Sudionici biraju razglednicu iz kolekcije s različitim motivima i bojama. Uputite sudionike da napišu razglednicu sebi u budućnosti. Također postoji mogućnost da vaši sudionici sami sebi pošalju e-mail.
Prilagodbe učenju na daljinu: na što trebamo obratiti pažnju, moguće prepreke...	• Upute za nastavnike • Primjer uputa za sudionike

Naziv radionice	ŠIPAK
Metoda	Vježbe razvoja refleksije i prevladavanja otuđenja
Svrha/ciljevi	Poticati proces refleksije, podržati razvoj analitičkog i refleksivnog mišljenja te omogućiti primjenu životnog iskustva na daljnji razvoj.
Kratki opis	Ova vježba temelji se na metafori šipka i omogućuje učenikovu refleksiju i angažman kroz kreativni alat.
Online alati	Bilo koji alat za online konferencije
Didaktička pomagala	Papir, olovke ili markeri ili bojice, pametni telefon
Preporučeni broj sudionika	Bilo koji
Trajanje	Do 60 min
Korak po korak upute za radionicu	1. Zamolite sudionike da uzmu list papira, markere ili olovke i nacrtaju šipak s bodljama na stabljici i jasno vidljivim laticama u pupoljcima. - Šipak može imati onoliko latica i bodlji koliko učenici žele. Ali trebaju imati na umu sljedeće: a. Svaki trn znači neku poteškoću (faktor rizika) u njihovom životu. Na podnožju trna zamolite učenike da napišu ključnu riječ koja označava poteškoću s kojom se suočavaju, a na vrhu trna ono što će im pomoći da je prevladaju (zaštitni faktor). Dužina trna može označiti stupanj poteškoće. b. Svaka latica označava kako učenici mogu primijeniti svoje snage i prethodno iskustvo u suočavanju s navedenim poteškoćama za daljnji napredak i postizanje svojih ciljeva.

KA2- Distance learning for vulnerable adults

	2. Zamolite sudionike da naprave stanku kako bi razmislili, analizirali iskustvo i zapisali najvažnije aspekte šipka. 3. Zamolite sudionike da podijele što su stvorili u paru ili trojci.
Prilagodbe učenju na daljinu: na što trebamo obratiti pažnju, moguće prepreke...	Provjera jesu li svi spremni – didaktički pribor

Naziv radionice	POKAŽI I RECI
Metoda	Metoda promatranja, percepcije i emocije
Svrha/ciljevi	Za bolje upoznavanje, za povezivanje grupe, može poslužiti kao energizator
Kratki opis	Sudionici trebaju fotografirati jedan od svojih osobnih predmeta prije video poziva. Tijekom video poziva sudionici trebaju pogoditi kome pripada koja fotografija.
Online alati	Zoom, Teams
Didaktička pomagala	Kamera/telefon <i>Pokaži i reci</i> predložak https://www.mural.co/templates/show-and-tell
Preporučeni broj sudionika	5-10
Trajanje	Max 45 minuta
Korak po korak upute za radionicu	Zamolite sudionike da snime fotografiju jednog od svojih osobnih predmeta prije videopoziva i prenesu je na svoje računalo za lakši pristup kasnije. Zatim izradite mural iz predloška Show and Tell u MURAL-u i pripremite ga za dijeljenje tijekom sesije. Zamolite sve da učitaju fotografiju svojih osobnih predmeta na muralu – nemojte još dodavati imena sudionika pored njihovih osobnih predmeta. Naizmjenično pogađajte koji predmet kome pripada i zašto. Alternativa: fotografirajte svoje cipele, obrok, postavite omiljenu glazbu itd. I pustite druge da pogode kome pripada.
Prilagodbe učenju na daljinu: na što trebamo obratiti pažnju, moguće prepreke...	- Sudionici ne rade fotografije unaprijed ili nemaju fotoaparati. - Sudionici mogu pretraživati fotografije na internetu. - To se može učiniti s glazbom itd. - Radionica se može koristiti kao poticaj za šire teme (vrijednosti, suosjećanje, osobnost, kako napraviti kvalitetnu fotografiju).

KA2- Distance learning for vulnerable adults

Naziv radionice	VRIJEDNOSTI U NAŠEM ŽIVOTU
Metoda	Učenje kroz razgovor
Svrha/ciljevi	- definiranje vrijednosti - prepoznavanje predrasuda, stereotipa - povezivanje s ljudskim pravima i slobodama, svladavanje osnovnih pojmova - upoznavanje s povijesnim događajima (ratovi, ropstvo, rasizam...) i ličnostima, kršenjima prava
Kratki opis	Sudionici promišljaju o važnosti vlastitih vrijednosti, rad u parovima omogućuje im da iznesu svoje stavove i zapažanja te ujedno prepoznaju kako drugačije mišljenje utječe na njih i zašto. Usvojene temeljne pojmove, povijesne događaje, ličnosti i kršenja ljudskih prava povezuju uz pomoć primjera (produbljujući svoje prikazane priče) koji su izloženi tijekom rada u paru.
Online alati	ZOOM aplikacija
Didaktička pomagala	You tube film
Preporučeni broj sudionika	8
Trajanje	60 min (radionica se može podijeliti u više radionica ovisno o temi)
Korak po korak upute za radionicu	1. Mentor daje kratki uvod o vrijednostima (istakne svoje – kaže što mu puno znači i imenuje vrijednost iz onoga što je rekao). On također poziva druge na promišljanje. 2. Sudionici gledaju kratki nijemi film. Važno je da film ne sadrži govor ili titlove, kako bi svaki sudionik mogao stvoriti svoje mišljenje o filmu. 3. Sudionici su podijeljeni u parove u e-učionicama kako bi ispričali jedni drugima kako su vidjeli priču filma. Na kraju pokušajte imenovati jednu ili dvije vrijednosti iz prikazanih priča. 4. Sudionici se vraćaju u e-učionicu. Uz pomoć Mentimetra zapisuju vrijednosti koje su odabrali u radu u paru (učitelj izrađuje print screen Mentimetra). 5. Nastavnik povezuje napisane vrijednosti s primjerima temeljnih ljudskih prava ili nečim drugim (slobodi dodaje suprotno značenje – prisila, sila, povezuje ropstvo sa zabranom prisilnog rada i priča o povijesnom događaju).

KA2- Distance learning for vulnerable adults

Prilagodbe učenju na daljinu: na što trebamo obratiti pažnju, moguće prepreke...	1. Zainteresirati "uznemirenog" sudionika - pronalazimo vezu između prezentiranog sadržaja i ponašanja sudionika. Kontaktna točka koja će omogućiti motivaciju sudionika da prati aktivnost. 2. Neaktivnu skupinu možemo potaknuti vlastitim primjerima, prilagođenim ciljnoj skupini (npr. naša događanja u tinejdžerskim godinama). 3. Tema se može prilagoditi različitim nastavnim lekcijama: Povijest, Psihologija... itd. Može se također zaključiti promišljanjem.

KA2- Distance learning for vulnerable adults

6. Učenje na daljinu za ruralno stanovništvo

Općenito – učenje na daljinu za ruralno stanovništvo

Za pretežno ruralno područje trebalo bi postojati puno mogućnosti za učenje na daljinu ruralnog stanovništva. No, unatoč toj činjenici, situacija s učenjem na daljinu je sasvim drugačija. Glavni razlog je, kao i kod ostalih ranjivih ciljnih skupina, nedovoljno poznavanje IT alata. Tu je i činjenica da ruralno područje nema tako dobru pokrivenost internetom. Ruralna područja povijesno su manje bogata od urbanih, pa mnogi stanovnici ruralnih područja nemaju potrebnu informatičku opremu.

Ipak, neki mlađi pripadnici seoskog stanovništva, koji su spretni s informatičkom opremom i posjeduju je, zainteresirani su za sudjelovanje u online obrazovanju, jer im je zgodno da ne putuju iz okolnih sela u grad. Kod starijih generacija, kao većine seoskog stanovništva, veliki su problemi s njihovim bavljenjem bilo čime što je povezano s računalima.

Obilježja i prepreke ciljne skupine

Seoske zajednice su manje površine od gradskih zajednica. Kako su seoske zajednice male, tako je i broj stanovnika mali. Kako je gustoća naseljenosti niska, ljudi stvaraju odnose i kontakte licem u lice jedni s drugima. U selu svatko svakoga poznaje. Poljoprivreda je osnovno zanimanje ruralnog stanovništva i čini osnovu ruralnog gospodarstva. Poljoprivrednik mora obavljati različite poljoprivredne poslove za koje mu je potrebna suradnja ostalih članova. Obično su to članovi njegove obitelji. Dakle, članovi cijele obitelji dijele poljoprivredne poslove. Seoski ljudi su u bliskom kontaktu s prirodom jer se većina njihovih svakodnevnih aktivnosti vrti oko prirodnog okoliša. Seljani smatraju zemlju svojom pravom majkom jer o njoj ovise za hranu, odjeću i sklonište. Seoske zajednice su po prirodi homogene. Većina njihovih stanovnika povezana je s poljoprivredom i njoj srodnim zanimanjima. Učestalost socijalne interakcije u ruralnim područjima niža je nego u urbanim sredinama. Međutim, razina interakcije ima više stabilnosti i kontinuiteta. Obitelj ispunjava potrebe svojih članova. Zajedničko iskustvo, svrhe, običaji i tradicija čine osnovu zajedništva u selima.

Nedostatak stalnih prihoda, visoka prosječna dob, niska obrazovanost, zapuštena arhitektonska baština, nezadovoljavajuća opskrba osnovnim uslugama i infrastrukturuom te nesređena imovinska situacija (zemljište, zgrada i druga imovina) rezultiraju napuštanjem ruralnih naselja i gubitkom radnog stanovništva mlađe dobi.

Motivacija ciljne skupine za uključivanje u aktivnosti učenja na daljinu

Uz ispunjenje svih preduvjeta, poput posjedovanja adekvatnih informatičkih alata i dobre internetske pokrivenosti, ruralno stanovništvo bilo bi motivirano za uključivanje u aktivnosti učenja na daljinu. Pogotovo kada je predmet ovih aktivnosti poljoprivreda, odnosno učenje radi boljeg obavljanja poljoprivredne djelatnosti s većim prinosima. Dovoljan je to motiv za one rijetke koji nisu napustili ruralna područja i otišli u urbana područja. Osim toga, u posljednje vrijeme mnogi ljudi nakon umirovljenja sele u ruralna područja. To su obično informatički obrazovani pojedinci zainteresirani za sve što se tiče učenja novih stvari.

KA2- Distance learning for vulnerable adults

Metode učenja na daljinu za ciljanu skupinu

Naziv radionice	DAVANJE POVRATNIH INFORMACIJA
Metoda	Moderirana rasprava
Svrha/ciljevi	Po principima mikroučenja polaznici uče osnove davanja povratne informacije.
Kratki opis	Ovaj je alat put učenja u aplikaciji koja omogućuje nastavnicima u obrazovanju odraslih da brzo nauče osnove o davanju povratnih informacija učenicima. Koristi principe mikro učenja.
Online alati	Zoom, MS Teams
Didaktička pomagala	https://web.edapp.com/
Preporučeni broj sudionika	3-6
Trajanje	60-90
Korak po korak upute za radionicu	• 1. korak: idite na https://web.edapp.com/ • Korak 2: Kliknite KORISTITI POZIVNI KOD. Unesite kod: DIDO i kliknite na strelicu. • Korak 3: Ispunite kratki obrazac. Unesite e-mail adresu i kreirajte lozinku. Kliknite na REGISTRIRAJ MOJ RAČUN. • Korak 4: Kliknite na POVRATNE INFORMACIJE U OBRAZOVANJU ODRASLIH • Korak 5: Započnite s tečajem: OD UČITELJA DO UČENIKA 1. dio (Nakon toga također možete pratiti 2. i 3. dio) • Korak 6: Kliknite na START LESSON. • Korak 7: Slijedite upute tijekom ove mikro lekcije.
Prilagodbe učenju na daljinu: na što trebamo obratiti pažnju, moguće prepreke...	• Teško ga koriste ruralni sudionici jer mnogi od njih nemaju osnovno digitalno obrazovanje

Naziv radionice	JEDAN, DVA, TRI, PRODANO!
Metoda	Reprezentacija
Svrha/ciljevi	Sudionici rade u grupi na predstavljanju odabranog proizvoda u kontekstu reklame, koristeći razne internetske alate (PowerPoint, Prezi i dr.), dok ostali slušaju i ocjenjuju njihovu prezentaciju. Cilj je naučiti na što treba paziti prilikom

KA2- Distance learning for vulnerable adults

	predstavljanja proizvoda, kako privući publiku, kako biti zanimljiv govornik itd.
Kratki opis	Metoda omogućuje sudionicima da rade u parovima ili grupama kako bi napravili "reklamu" ili prezentaciju za određenu uslugu ili proizvod. Slušatelji čine panel koji ocjenjuje njihovo izlaganje prema unaprijed definiranim kriterijima. Sa svakom prezentacijom sudionici su svjesniji svojih i tuđih pogrešaka, te dobrih strana svake prezentacije
Online alati	Alat za video konferencije (npr. Zoom, MS Teams ...)
Didaktička pomagala	Ako je potrebno PowerPoint, Prezi..
Preporučeni broj sudionika	6 – 8
Trajanje	90 min
Korak po korak upute za radionicu	1. Mentor iznosi smjernice za predstavljanje proizvoda ili usluge u kontekstu oglašavanja te kriterije za ocjenjivanje svake prezentacije. Kriteriji ocjenjivanja objavljeni su npr. u 'Chatu' ili u datoteci koja bi trebala biti dostupna svima. 2. Mentor dijeli sudionike u parove ili grupe. Parovi/trojke su podijeljeni u pojedinačne "sobe" u online alatu (npr. Zoom). Sudionici pripremaju svoje prezentacije i zatim ih prezentiraju pred ostalima. 3. Mentor po potrebi pomaže svakom paru/grupi. 4. Kada su svi spremni, mentor poziva prvi par/skupinu da održi prezentaciju proizvoda ili usluge. Za to vrijeme drugi slušaju, promatraju i ocjenjuju prema unaprijed zadanim kriterijima. Na kraju svake prezentacije svatko kaže jednu stvar koja je bila dobra i jednu stvar koja bi se mogla poboljšati. Mentor također daje ocjenu – pohvalu ili slabost.
Prilagodbe učenju na daljinu: na što trebamo obratiti pažnju, moguće prepreke...	1. Sudionici bi se već trebali malo bolje poznavati, jer bi mnogima predstavljanje pred drugima moglo biti stresno. Stoga formirajte grupe, ali ako žele, sudionici mogu samostalno izlagati. 2. Mentor treba od samog početka naglasiti da sudionici ne smiju komentirati na temelju osobina ličnosti, već isključivo na temelju objektivnih činjenica vezanih uz izlaganje. 3. Mentor treba imati unaprijed pripremljene kriterije za ocjenu izlaganja.

KA2- Distance learning for vulnerable adults

Naziv radionice	ZNAMENITOSTI
Metoda	Video ili katalog
Svrha/ciljevi	Poticati mlade u ruralnim područjima na istraživanje kulturne baštine i poštivanje tradicije te promicanje lokalne sredine uz pomoć ICT znanja i vještina.
Kratki opis	Sudionici istražuju kulturnu baštinu. Susreću se u tri radionice. Konačni proizvod je video ili katalog
Online alati	Zoom Canva Program Photos (za izradu videa)
Didaktička pomagala	Kamera (može i na telefonu); fotografije znamenitosti lokalne sredine
Preporučeni broj sudionika	6
Trajanje	3 radionice po 45 minuta
Korak po korak upute za radionicu	Radionica 1: Korak 1: Mentor predstavlja cilj radionica, predstavlja određenu okolinu i njegovu privlačnost uz pomoć ICT-a Korak 2: Sudionici biraju određene posebnosti svog lokalnog okruženja (npr. hranu, prirodne i kulturne znamenitosti, običaje...), te znamenitosti koje će katalogizirati ili prikazati u videu. Radionica 2: Korak 3: Raspravljaju o temi u parovima. Pokušavaju pronaći informacije putem interneta. Mentor može sugerirati sudionicima da fotografiraju i kombiniraju s osobnim/obiteljskim/javnim pričama itd. te da uključe povratne informacije (komentare) drugih ljudi iz lokalnog okruženja. Korak 4: Izrada kataloga ili videa Radionica 3: Predstavljanje njihovog konačnog paketa
Prilagodbe učenju na daljinu: na što trebamo obratiti pažnju, moguće prepreke...	Od sudionika se zahtijevaju određene informatičke vještine za izradu videa i njihovo prikazivanje drugim ljudima iz lokalnog okruženja uživo ili online ili za javno objavljivanje sadržaja, poput bloga, vloga ili YouTubea.

KA2- Distance learning for vulnerable adults

Naziv radionice	UPRAVLJANJE VREMENOM
Metoda	Metoda analize
Svrha/ciljevi	Bolje upravljanje našim vremenom kako bismo ga iskoristili učinkovitije
Kratki opis	Cilj ovog alata je da učenik ima bolju predodžbu o tome kako zapravo provodi svoje vrijeme i što može poduzeti kako bi svoje vrijeme provodio učinkovitije.
Online alati	Zoom
Didaktička pomagala	Upitnici (online ili na papiru), Excel
Preporučeni broj sudionika	6
Trajanje	3 radionice po 45 minuta
Korak po korak upute za radionicu	1. korak Učenik ispunjava obrazac 'Kako provodiš vrijeme'. Moraju to raditi cijeli tjedan: - učenici prate svoje aktivnosti svaki sat. Važno je da zapišu kako su zapravo proveli vrijeme, što su radili i kako su to radili. 2. korak Mentor raspravlja o izvješću studenta. - Što mislite o vremenu provedenom ovaj tjedan? - Postoji li aktivnost na koju ste potrošili više (ili manje) vremena nego što biste željeli? 3. korak Učenik ispunjava obrazac za praćenje vremena (Excel list). Na temelju rasporeda koji su ispunili u koraku 1 procjenjuju prosječno vrijeme koje provode spavajući, prosječno vrijeme koje provode radeći i prosječno vrijeme koje provode u slobodno vrijeme tijekom jednog dana. List zatim izračunava količinu vremena koje studenti još imaju na raspolaganju za učenje. 4. korak Analizirati što bi studenti promijenili u 4 kategorije: društvena, osobna, profesionalna i zdravstvena 5. korak Na temelju znanja koje su do sada stekli o načinu na koji provode vrijeme, učenici planiraju kako će provesti sljedeći tjedan – organizirajući svoje vrijeme. 6. korak Na kraju svakog dana učenik zapisuje kratku refleksiju. Jesam li izvršio sve aktivnosti prema planu? Ako da, koje ste radnje poduzeli kako biste bili sigurni da se držite svog planiranja? Ako niste, koji je bio razlog da vaš dan nije prošao kako ste planirali? Koje radnje biste mogli poduzeti kako biste se pridržavali svog planiranja?
Prilagodbe učenju na daljinu: na što trebamo obratiti pažnju, moguće prepreke...	

KA2- Distance learning for vulnerable adults

Naziv radionice	TRIZ
Metoda	Kreativno rješavanje problema
Svrha/ciljevi	Razviti kreativno mišljenje i proširiti sustavan pristup rješavanju problema
Kratki opis	Razmišljanje o tome kako koristiti bilo koju stvar ili objekt koristeći maštu sudionika.
Online alati	Zoom
Didaktička pomagala	Papir, olovka
Preporučeni broj sudionika	6-10
Trajanje	45 min
Korak po korak upute za radionicu	Korak 1. Mentor pokazuje predmet i traži od sudionika da osmisle 20 primjera kako koristiti taj predmet u svakodnevnom životu (uključujući nerealne načine). Sudionici to čine pojedinačno. Korak 2. Nakon 10 minuta svi sudionici dijele svoje ideje s grupom i međusobno slave kreativnost.
Prilagodbe učenju na daljinu: na što trebamo obratiti pažnju, moguće prepreke...	Ova metoda se može koristiti za rješavanje problema. U ovom slučaju sudionici nude neki problem za rješavanje. Rješavanje problema moglo bi se staviti u kategoriju (zabavno, nerealno, kreativno, realno...) Moguć je i rad u paru.

Naziv radionice	DA, I...
Metoda	Edukativna didaktička igra
Svrha/ciljevi	Sudionici će učiti kroz igru inspiriranu improviziranom komedijom
Kratki opis	Sudionici koordinirano i moderirano prolaze kroz različite teme vezane uz nastavu
Online alati	Zoom, MS Alati
Didaktička pomagala	Popis tema/pojmova predmeta
Preporučeni broj sudionika	3-6
Trajanje	45-60 min
Korak po korak upute za radionicu	1. Nakon predavanja sudionici se upoznaju s pravilima i dobivaju upute

KA2- Distance learning for vulnerable adults

	2. Sudionici započinju s temom i nastavljaju jedan po jedan dok unaprijed određeno vrijeme ne istekne ili dok se svi termini/teme ne iskoriste
Prilagodbe učenju na daljinu: na što trebamo obratiti pažnju, moguće prepreke...	Moderator treba provjeriti poštuju li se pravila i jesu li sve teme korištene Poteškoća je u tome što sudionici moraju biti vrlo koncentrirani da zapamte detalje kako bi nastavili igru.

KA2- Distance learning for vulnerable adults

ZAKLJUČAK

Stručne osobe svakog projektnog partnera provele su pilot testiranje strategija i metoda učenja na daljinu za ranjive odrasle osobe, koje su predstavljene u e-priručniku.

Pilot implementacije omogućile su snažan test potencijala učenja na daljinu u partnerskim organizacijama. Također su otkrivena njegova ključna ograničenja, uključujući preduvjet adekvatnih digitalnih vještina, računalnu opremu i internetsku vezu za provođenje učenja na daljinu, poteškoće u isporuci tradicionalnog učenja temeljenog na radu putem interneta i borbu nastavnika naviknutih na nastavu u učionici.

Učenje na daljinu ima potencijal za rješavanje mnogih prepreka kod ranjivih odraslih osoba pri njihovom pristupu edukaciji. Omogućuje učenicima da izaberu vrijeme, ritam i mjesto kompatibilno s poslovnim i obiteljskim obavezama.

Širenje ponude obrazovanja odraslih putem učenja na daljinu ima značajne prednosti. Konkretno, učenje na daljinu pomaže u dosezanju puno većeg broja učenika.

Prema rezultatima evaluacije možemo zaključiti da predstavljene strategije i metode učenja na daljinu rješavaju pitanja inkluzivnosti i omogućuju da sve odrasle osobe mogu imati koristi od učenja na daljinu, uključujući odrasle s lošijim digitalnim vještinama i ograničenim pristupom računalima i internetu.

Strategije i metode razvijene u projektu mogu pomoći u rješavanju postojećih ograničenja kako bi se ostvario puni potencijal učenja na daljinu.

Nastavnici u obrazovanju odraslih, mentori i savjetnici uključeni u pilot testiranje vjeruju da učenje na daljinu ima potencijal da postane važno obilježje obrazovanja odraslih.

Međutim, evaluacija također naglašava neka važna ograničenja koja će se morati riješiti kako bi se proširio pristup mogućnostima učenja na daljinu i omogućilo da više ranjivih odraslih osoba sudjeluje u edukaciji:

- Razvijanje osnovnih digitalnih vještina ključno je za uvođenje učenja na daljinu, osobito kod ranjivih odraslih osoba.
- Motiviranje učenika na daljinu ključno je za njihovo zadržavanje. Uz osnovne digitalne vještine, online učenje zahtijeva autonomiju i samomotivaciju.
- Širenje raspona online tečajeva ključno je za inkluzivnije učenje na daljinu.
- Osposobljavanje nastavnika za obrazovanje odraslih, mentora i savjetnika za učinkovito izvođenje aktivnosti učenja na daljinu važno je za podizanje kvalitete aktivnosti učenja na daljinu. Osoblje koje je naviklo na predavanje licem u lice mora biti opremljeno za provedbu aktivnosti učenja na daljinu.